

ವಲಕ್ಕಿ

ಭಾ.ಕೃ.ಅ.ಪ-ಭಾರತೀಯ ಸಂಭಾರ ಬೆಳೆಗಳ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ
ಕಲ್ಲಿಕೋಟಿ, ಕೇರಳ-673012

ಎಲಕ್ಟ್ರಿ
ಕ್ಸ್

ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾಹಿತಿ

ಎನ್. ಜೆ. ಅಂಕೇಗೌಡ ಮತ್ತು ಕೆ. ಎನ್. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ

ಪ್ರಕಟಣೆ

ನಿದೇಂಶಕರು, ಭಾರತೀಯ ಸಂಭಾರ ಬೆಳೆಗಳ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ, ಕಲ್ಲಿಕೋಟೆ

ರಂಜಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ

ಭಾ.ಕೃ.ಅ.ಪ-ಭಾರತೀಯ ಸಂಭಾರ ಬೆಳೆಗಳ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ, ಕಲ್ಲಿಕೋಟೆ, ಕೇರಳ-

673012

“ಸಂಭಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ರಾಣಿ” ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಏಲಕ್ಕೆ ಸಂಭಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೆರ್‌ನನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಏಲಕ್ಕೆಯು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಳೆಯದಾದ ಸಂಭಾರ ಪದಾರ್ಥ. ಏಲಕ್ಕೆಯು ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದ ನೀತ್ಯ ಹರಿದ್ವಾರ ಕಾಡುಗಳ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯಾಗಿದೆ. ಏಲಕ್ಕೆಯನ್ನು ವಾಣಿಜ್ಯವಾಗಿ ಮಾರಾಟವಾಗುವ ಒಣಿಸಿದ ಹಣ್ಣಿಗೋಸ್ಕರ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಭೇದಗಳು

ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶ ಮಷ್ಟುಗೊಚ್ಚಲುಗಳ ಸ್ವಭಾವ, ಗಿಡಗಳ ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ಇತರ ಗುಣಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಏಲಕ್ಕೆಯ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಮೂರು ವಿಧಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಪ್ಪಗಳು ಮಲಬಾರ್, ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಪಜುಕಾ ಮಲಬಾರ್ ಪ್ರಭೇದದ ಗಿಡಗಳ ಮಷ್ಟುಗೊಚ್ಚಲುಗಳು/ಕೊತ್ತಲುಗಳು ನೇಲದ ಮೇಲೆ ಹರಡಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರಭೇದವನ್ನು ಕನಾರಟಕದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಪ್ರಭೇದ ಗಿಡಗಳ ಮಷ್ಟುಗೊಚ್ಚಲುಗಳು ನೇರವಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಕೇರಳ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಪಜುಕಾ ಏಲಕ್ಕೆಯು ಮಲಬಾರ್ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಪ್ರಭೇದದ ನೇರಗಿಕ ಸಂಕೀರ್ಣ ಪ್ರಭೇದವಾಗಿದ್ದ ಮಷ್ಟುಗೊಚ್ಚಲುಗಳು/ ಕೊತ್ತಲುಗಳು ತಾನು ಹಾಕಿದ ಸರದಂತೆ ಇರುತ್ತವೆ. ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಹಾಗು ಮತ್ತು ಮಣಿ

ಏಲಕ್ಕೆ ಬೆಂಜಾಗಿ ಪನಗಿನಿಂದಿರುವ 1500–2500 ಮೀ. ಮೀ. ಮಳೆ, ಸರಾಸರಿ ಉಷ್ಣತೆ 15 ರಿಂದ 25 ಡಿಗ್ರಿ ಸೆ. ಮತ್ತು 600 ರಿಂದ 1200 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರವಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಆಮ್ಲೀಯ ರಸನಾರ (5.5–6.5) ಹೊಂದಿರುವ ಕಾಡಿನ ಗೋಡೆ ಮಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬೆಳೆ ಹುಲುವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಏಲಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಮಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿ ಸಾವಯವ ಪದಾರ್ಥ ಅಧಿಕ ಸಾರಜನಕ, ಕಡಿಮೆಯಿಂದ ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ರಂಜಕ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಮದಿಂದ ಅಧಿಕ ದೊರೆಯುವ ಹೊಟ್ಟಾಷ್ಟ್ ಹೊಣಿಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.

ಸಸ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆ

ಅಬೀಜ (ಕಂದುಗಳ ಮೂಲಕ) ಸಸ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ

ಏಲಕ್ಕೆಯನ್ನು ಕಂದುಗಳ ಮೂಲಕ ಸಸ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮ ವಿಧಾನ ಏಲಕ್ಕೆಯ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೀಜ ಮತ್ತು ಕೊಂತ ಸಮೂಹದ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಉತ್ತಮ ಜಳುವರಿ ಕೊಡುವ ತಳಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಕಂದುಗಳಿಂದ ಬೆಳೆಸಿದ ನರಸರಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನರಸರಿಯಲ್ಲಿ ನೆಡುವ ಗಿಡವು ಜೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಕಂದು ಗೆಡ್ಡೆ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಕಂದನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಕಂದುಗಳ ನರಸರಿಯನ್ನು ಮಾಚೋ ತಿಂಗಳ ಮೊದಲನೇ ವಾರದಿಂದ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ನೆಡಬಹುದು. ಸಸಿ ಬೆಳೆಸಲು ಸ್ಥಳದ ಆಯ್ದು ಮಾಡುವಾಗ ನೀರಿನ ಸೊಲಭ್ಯುವಿರಬೇಕು. ನೀರು ಜೆನ್ನಾಗಿ ಬಸಿದು ಹೋಗುವಂತಹ ಸೂರ್ಯನ ಬಿಸಿಲು ಬೀಳುವ, ಸ್ವಲ್ಪ ಇಂಜಾರಾಗಿರುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಂಜಾರಿಗೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ 45 ಸೆ.ಮೀ. ಅಗಲ ಮತ್ತು ಆಳದ ಅನುಕೂಲಕರ ಉದ್ದೇಶದ ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ 1.8 ಮೀ ಅಳತೆ ಇರುವಂತೆ ತೆಗೆದು ಸಾವಯವಯಕ್ತ ಮೇಲ್ಮೆಷ್ಟು ಮರಳು ಮತ್ತು ಜೆನ್ನಾಗಿ ಕೊಳೆತ ದನದ ಗೋಬ್ಬರಗಳ ಸಮ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಮಿಶ್ರಣದಿಂದ ಭೂತ್ವ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಂದುಗಳನ್ನು 1.8 ಮೀ ಥ 0.6 ಮೀ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ನೆಡಬೇಕು. ಹೊಸದಾಗಿ ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ನೇರಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಗಿಡಗಳಿಗೆ 48:48:96 ಗ್ರಾಂ ಸಾರಜನಕ: ರಂಜಕ: ಹೊಟ್ಟಾಷ್ಟ್ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು 2-3 ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿ ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಕೊಡಬೇಕು. 100 ಮತ್ತು 150 ಗ್ರಾಂ ಬೇವಿನ ಹಿಂಡಿಯನ್ನು ರಸಗೊಬ್ಬರದ ಜೊತೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಸರಾಸರಿ 15 ರಿಂದ 20 ನೆಡುವ ಕಂದುಗಳನ್ನು 10 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಕೋಷ್ಟಕ 1: ಅಧಿಕ ಇಳಂವರಿ ಕೊಡುವ ತಳಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಯ್ದಿಗಳು

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಆಯ್ದಿ / ತಳಿಗಳು	ಜಾತಿ	ವಿಶೇಷ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು	ಹೊಂದಾಡಿಕೆಯಾಗುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು	ಮೂಲ	ಇಳಂವರಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ (ಕಿ. ರೂ. / ಹೆಚ್.ರ)
1	ಅಪ್ಪಂಗಳು-1 ಎಪಿಸೋಫರ್ ನುವಾಸಿನಿ (ಸಿಸಿಎಸ್ -1)	ಮಲಬಾರ್	ಶೀಘ್ರ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬರುವ, ಹೆಚ್ಚು ಸಾಂದ್ರ (ಒತ್ತಾಗಿ) ನಾಟಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ತಳಿ, ಉದ್ದನೆಯ ಸಂಕೀರ್ಣ ಮುಖಗುಣ, ಅಂಡಾಕಾರದ, ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಗಳಿಗೆ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ತಳಿ	ಕನಾಡಿಕದಲ್ಲಿನ ಏಲಕ್ಕಿ ಬೆಳೆಯುವ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಕೇರಳದ ವೈನಾಡ್ ಪ್ರದೇಶ.	ಎಪಿಸೋಫರ್, ಏಲಕ್ಕಿ ಸಂಭೋಧನೆ ಕೇಂದ್ರ, (ಎಸಿಪಿಆರ್), ಅಪ್ಪಂಗಳ, ಕೊಡಗು - 571201, ಕನಾಡಿಕ	745
2	ಎಪಿಸೋಫರ್ ಅವಿನಾಶ್ (ಆರ್ಥಾರ್-1)	ಮಲಬಾರ್	ಬೇರು ಕಾಂಡದ ಕೊಳೆ ರೋಗಕ್ಕೆ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವ, ಬೇರು ಕಾಂಡದ ಕೊಳೆರೋಗ ಮತ್ತು ಎಲೆ ಬೆಲ್ಲಿಟ್ ರೋಗಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ತಳಿ, ಉತ್ತಮ ಗುಣವ್ಯಾಪ್ತಿದ ಉದ್ದನೆಯ ಬೀಜ ಕೋಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ತಳಿ.	ಕೊಡಗು, ಉತ್ತರ ವೈನಾಡ್, ಹಾಸನ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಮಗಳಾರು	ಎಪಿಸೋಫರ್, ಏಲಕ್ಕಿ ಸಂಭೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ, ಅಪ್ಪಂಗಳ, ಕೊಡಗು - 571201, ಕನಾಡಿಕ	847
3	ಎಪಿಸೋಫರ್ ವಿಜೇತಾ (ಎನ್‌ಕೆಜ್-12)	ಮಲಬಾರ್	ಕಟ್ಟಿ ರೋಗವನ್ನು ಸಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದೆ.	ಕೊಡಗು, ಉತ್ತರ ವೈನಾಡ್, ಹಾಸನ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಮಗಳಾರು	ಎಪಿಸೋಫರ್, ಏಲಕ್ಕಿ ಸಂಭೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ, ಅಪ್ಪಂಗಳ, ಕೊಡಗು - 571201, ಕನಾಡಿಕ.	643
4	ಎಸಿಆರ್ಎ-1	ಮಲಬಾರ್	ಶೀಘ್ರ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬರುವ ಬೀಜಕೋಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.	ಕೇರಳದ ದಕ್ಷಿಣ ಇಡ್ಕಿ ಏಲಿಯ	ಎಸಿಆರ್ಎ (ಸಂಭಾರ ಮಂಡಳಿ), ಮೃಳಾಡಂಪಾರಾ, ಇಡ್ಕಿ, ಕೇರಳ-685 553	656
5	ಎಸಿಆರ್ಎ-2	ಹೆನ್ನೊರು	ಶೀಘ್ರ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬರುವ ಬೀಜಕೋಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.	ಕೇರಳದ ವಂದನೋವೇಡು ಮತ್ತು ನಲಿಯಂಪಾಡಿ ಹಾಗೂ ತಮಿಳು ನಾಡಿನ ಅಣ್ಣಮಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹೇಣ್ಣ ಮಲ್ಲಿ	ಎಸಿಆರ್ಎ (ಸಂಭಾರ ಮಂಡಳಿ), ಮೃಳಾಡಂಪಾರಾ, ಇಡ್ಕಿ, ಕೇರಳ-685 553	766
6	ಎಸಿಆರ್ಎ-3	ಮಲಬಾರ್	ಕೊಳೆ ರೋಗಕ್ಕೆ, ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದೆ.	ಕನಾಡಿಕದ ಏಲಕ್ಕಿ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶ	ಹಾಂತಿಂಯ ಕೇಂದ್ರ, ಎಸಿಆರ್ಎ (ಸಂಭಾರ ಮಂಡಳಿ) ಸಕಲೇಶಪುರ, ಕನಾಡಿಕ	599
7	ಎಸಿಆರ್ಎ-4 (ಟಿಡಿಕೆ -4)	ಮಲಬಾರ್	ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೊಂದಾಡಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.	ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಪಳನಿ ಬೆಟ್ಟಿದ ಕೆಳಭಾಗಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದೆ.	ಹಾಂತಿಂಯ ಕೇಂದ್ರ, ಎಸಿಆರ್ಎ (ಸಂಭಾರ ಮಂಡಳಿ), ತಾಡಿಯಂಕುಡಸೆ, ತಮಿಳುನಾಡು - 624 212	961

8	ಎಸೆಆರ್‌ಎ-5	ಮಲಬಾರ್	ಸೆಂಕರಣ ತಳಿ	ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ತಮಿಜು ನಾಡಿನ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು	ಪ್ರಸಿಡರ್‌ಎ (ಸಂಬಾರ ಮಂಡಳಿ), ಮೈಲಾಡಂಪಾರಾ, ಇಡುಕ್ಕಿ, ಕೇರಳ - 685 553	1543
9	ಎಸೆಆರ್‌ಎ-6	ಮಲಬಾರ್	ಕೊಳೆ ರೋಗ ಟ್ರಿಪ್ಸ್‌ನಳು, ಕಾಂಡಕೊರಕ ಕೀಟಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಸಾಧಾರಣ ಸಹಿಷ್ಣುತ್ವ ಹೊಂದಿರುವ ತಳಿ.	ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ತಮಿಜು ನಾಡಿನ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು.	ಪ್ರಸಿಡರ್‌ಎ (ಸಂಬಾರ ಮಂಡಳಿ), ಮೈಲಾಡಂಪಾರಾ, ಇಡುಕ್ಕಿ, ಕೇರಳ - 685 553	1900
10	ಹಿವಿ - 1	ಮಲಬಾರ್	ಶೀಫ್ತೆ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬರುವ, ಉದ್ದನೆಯ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ತಳಿ.	ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ತಮಿಜು ನಾಡಿನ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು	ವಲಕ್ಕಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ, ಕೇರಳ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಪಂಘಡಂಪಾರ - 685 556, ಕೇರಳ	500
11	ಹಿವಿ - 2	ವಜುಕ್ಕು	ಕಡು ಹಸಿರು ಬಣ್ಣ	ಕೇರಳ	ವಲಕ್ಕಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ, ಕೇರಳ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಪಂಘಡಂಪಾರ - 685 556, ಕೇರಳ	982
12	ಮೂಡಿಗೆರೆ - 1	ಮಲಬಾರ್	ಟ್ರಿಪ್ಸ್, ಕಾಂಡಕೊರಕಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಿಷ್ಣುತ್ವ ಹೊಂದಿದೆ.	ಕನಾಟಕದಲ್ಲಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ವಲಕ್ಕಿ ಬೆಳೆಯುವ ಮಲೆನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳು	ವಲಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಸಂಶೋಧನಾ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣಾ ಕೇಂದ್ರ, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೂಡಿಗೆರೆ- 577132, ಕನಾಟಕ	275
13	ಮೂಡಿಗೆರೆ-2	ಮಲಬಾರ್	ಕನಾಟಕದ ಕಡೆವೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಲು ಸೂಕ್ತ ತಳಿ.	ಕನಾಟಕದಲ್ಲಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ವಲಕ್ಕಿ ಬೆಳೆಯುವ ಮಲೆನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳು	ವಲಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಸಂಶೋಧನಾ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣಾ ಕೇಂದ್ರ, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೂಡಿಗೆರೆ- 577132, ಕನಾಟಕ	475 (ಮಳೆಯಾಕ್ರಯ)
14	ಮೂಡಿಗೆರೆ-3	ಮಲಬಾರ್	ಟ್ರಿಪ್ಸ್, ಕಾಂಡಕೊರಕಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಿಷ್ಣುತ್ವ ಹೊಂದಿದೆ.	ಕನಾಟಕದಲ್ಲಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ವಲಕ್ಕಿ ಬೆಳೆಯುವ ಮಲೆನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳು	ವಲಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಸಂಶೋಧನಾ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣಾ ಕೇಂದ್ರ, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೂಡಿಗೆರೆ- 577132, ಕನಾಟಕ	400
ರೈತರ ತಳಿಗಳು						
15	ನೆಲಯನಿ ಗ್ರೀನ್ ಗೋಲ್ಫ್	ವಜುಕ್ಕು	ಅರ್ಥಿಕ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ	ಕೇರಳ ಮತ್ತು ಕನಾಟಕ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ		1000 ಕೆಜಿ
16	ವಒಡರ್ ಕ್ರಾಡ್ಮ್ಯಾ	ವಜುಕ್ಕು	ದಪ್ಪನೆ ಕಾಯಿ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣ	ಕೇರಳ		
17	ಪಲನಿಗ್ರಾ ನಂ1, ಪಲಕುಡಿ, ವ್ಯಾಲಿ ಗ್ರೀನ್ ಬೋಲ್ಫ್ ಇತ್ಯಾದಿ					

ಬೀಜದಿಂದ ಸಸ್ಯಭಿವೃದ್ಧಿ

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಸಿಮಾಡಿ

ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೇಳೆನಲು ಸ್ಥಳದ ಅಯ್ದು ಮಾಡುವಾಗ ನದಾಕಾಲ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯ ವಿರುವ, ನೀರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಸಿದು ಹೋಗುವಂತಹ ಸೂರ್ಯನ ಬಿಸಿಲು ಬೀಳುವಂತಹ ಸ್ವಲ್ಪ ಇಳಿಜಾರಾಗಿರುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಅಯ್ದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಯ್ದು ಮಾಡಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರುವ ಗಿಡಗೆಂಟಿಗಳನ್ನು, ಅವುಗಳ ಬೇರು ಬುಡಿಗಳನ್ನು, ಬೇರುಗಳನ್ನು, ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು, ಸ್ವಜ್ಞ ಮಾಡಬೇಕು. ಸ್ವಜ್ಞಗೋಳಿಸಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೀಟರ್ ಅಗಲವಿರುವ, 20 ಸೆಂ. ಮೀ. ಎತ್ತರವಿರುವ ಮತ್ತು ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಉದ್ದ್ವಿರುವ (ಆರು ಮೀಟರ್) ಏರು ಮಡಿಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಏರು ಮಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಏರಡರಿಂದ ಮೂರು ಸೆಂ. ಮೀ. ದಪ್ಪವಿರುವಷ್ಟು ಕಾಡಿನ ಮೇಲುಣಿನ್ನು ಹರಡಬೇಕು.

ಗೊತ್ತಾದ ಮೂಲದ ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ನೀಡುವ ಮತ್ತು ರೋಗ ಮುಕ್ತವಾದ ತಾಯಿಗಿಡದಿಂದ ಏರಡು ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ ಕೊಲಿಲಿನಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬಲಿತ ದಪ್ಪನೆಯ ಬೀಜಕೋಶಗಳನ್ನು ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡಿ, ಬೀಜಕೋಶಗಳಿಂದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಹೊರ ತೆಗೆಯಬೇಕು. ತಳಿಗಳು, ಬೀಜಗಳ ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ಬೀಜಕೋಶದಲ್ಲಿರುವ ಬೀಜಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ, ಒಂದು ಕೆ.ಗ್ರಾ.0. ನಷ್ಟ ಹಾಸಿ ಬೀಜಕೋಶಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 500 ರಿಂದ 800 ಕಾಲಿಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. 3000-5000 ಸಸಿ ಮಾಡಲು ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬೀಜಕೋಶಗಳಿಂದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದ ನಂತರ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೊಳೆಯುವುದರ ಮೂಲಕ ಬೀಜಗಳ ಜೊತೆಗಿರುವ ಅಂಟು ಪಡಾರ್ಫಿವನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ನಂತರ ಮರದ ಬೂದಿಯಿಂದ ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಿ, ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಒಣಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ಹೆಚ್ಚೇರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನಾಟಿ ಮಾಡಲು ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು 175-200 ಗ್ರಾ.0 ನಷ್ಟ ಬೀಜಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬೀಜಕೋಶಗಳಿಂದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಹೊರ ತೆಗೆದ 15 ದಿನಗಳೊಳಗಾಗಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅಧಿಕ ಮೊಳೆಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆಬಹುದು. ತಳಿಗಾಲ ಮತ್ತು ಅಧಿಕ ಮುಂಗಾರು ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಬಾರದು.

ಶೇಕಡಾ 25 ರಷ್ಟು ನೈಟ್ರಿಕ್ ಅಮ್ಲದೊಂದಿಗೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಉಪಚಾರ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಬೀಜದ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಹೊರ ಪದರವು ಮೃದುವಾಗಿ ಮೊಳೆಯುವಿಕೆ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಈ ಉಪಚಾರದ ನಂತರ ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಸಸಿಮಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ 10 ಸೆ. ಮೀ. ಅಂತರದ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕು. 6 ಥ 1 ಮೀ. ಅಳತೆಯ ಸಸಿಮಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಲು 30 ರಿಂದ 50 ಗ್ರಾ.0. ಬೀಜ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಸಸಿಮಾಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ತೆಳುವಾಗಿ ನಯವಾದ ಮಣಿನ್ನು ಹರಡಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಇಟ್ಟಿರುವ ಮರದ ರೆಂಬೆಗಳ ಮೇಲೆ ಒಣಿಗಿದ ಹೋಫಾ ಹುಲ್ಲು ಅಥವಾ ಭತ್ತದ ಒಣ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಹೊದಿಕೆಯಾಗಿ ಹರಡಬೇಕು. ಹೊದಿಕೆಯ ಹುಲ್ಲು ಮಣಿನೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಬಾರದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಪಹಿಸಬೇಕು. ಸಸಿಮಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ತೇವಾಂಶವಿರುವಂತೆ ನೀರು ಕೊಡಬೇಕು. ಒಮ್ಮೆ ಮೊಳಕೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಹೊದಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು, ಸಾಲುಗಳ ಮಧ್ಯಾಂತರ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಕತ್ತಲಿಸಿದ ಹುಲ್ಲು ಹರಡಬೇಕು. ನೇರವಾಗಿ ಸೂರ್ಯನ ಬಿಸಿಲು ಸಸಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದ್ದು ತಪ್ಪಿಸಲು ಸಸಿಮಾಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಎತ್ತರವಾದ ಚಪ್ಪರವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದ 20 ರಿಂದ 25 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಮೊಳೆಯುವಿಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ, 30 ರಿಂದ 40 ದಿನಗಳವರೆಗೂ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ.

ಸಸಿಮಾಡಿಗೆ 3-4 ಎಲೆಗಳಿರುವ ಗಿಡಗಳ ನಾಟಿಯನ್ನು ಕೇರಳ ಮತ್ತು ತಮಿಜುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಜಾನ್ ಜುಲೈನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರ್ ಕನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನೆಪೆಂಬರ್-ಜನವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಮಾಡಿಗೆ (6 ಥ 1 ಮೀ.) 90:60:120 ಗ್ರಾ.0 ಸಾರಜನಕ, ರಂಜಕ

ಮತ್ತು ಹೋಟಾಷ್ ರಸಗೊಬ್ಬರವನ್ನು 45 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ 3 ಬಾರಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ 30 ದಿನದ ನಂತರ ಹಾಕಬೇಕು. ರಸಗೊಬ್ಬರ ಕೊಟ್ಟಿ ನಂತರ ಮಣಿ ಕೊಡಬೇಕು, 20-25 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಕಳೆ ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಗಿಡ ತೆಗೆಯುವ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಮುಂಚೆ ನೇರಳು ಮನೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದರಿಂದ ತುಂಬ ಹೀಳೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. 8-10 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ತೋಟದಲ್ಲಿ ನೆಡುವ ಗಿಡಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ.

ಎರಡನೆಯ ಸಸಿಮಡಿ

ಎರಡನೆಯ ಸಸಿಮಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಎರಡು ವಿಧಾನಗಳಿವೆ.

ಸಸಿ ಮಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ವಿಧಾನ

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಸಿಮಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂತಹೀ ಸಸಿಮಡಿಗಳನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಬೇಕು. ಸಸಿಮಡಿಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಪದರದಷ್ಟು ದನವಿನ ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಮರದ ಬೂದಿಗಳ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಹರಡಿ, ಮಣಿನಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಸಿಮಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮೂರರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಮಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಸಿಯಿಂದ ಸಸಿಗೆ 20-25 ಸೆಂ. ಮಿ. ಅಂತರದಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಸಿ ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ ತಕ್ಷಣವೇ ಸಸಿಮಡಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ತರಗೆಲೆಗಳಿಂದ ಹೊದಿಕೆ ಹಾಕಬೇಕು ಮತ್ತು ನೀರು ಕೊಡಬೇಕು. ಸೂರ್ಯನ ಬಿಸಿಲಿನಿಂದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಸಸಿಮಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಚಪ್ಪರವನ್ನು ಹಾಕಬಹುದು.

ಹಾಲೀಧೀನ್ ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ವಿಧಾನ

20 ಫ್ರಾನ್‌ನೇ. ಅಳತೆಯ 100 ಜಿ.ಎಸ್.ಎಮ್ ದಪ್ಪವಿರುವ, ತಳದಲ್ಲಿ ಮೂರರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ತೂಕುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಎಚ್‌ಎಮ್/ ಎಚ್‌ಡಿ‌ಪಿ ಹಾಲೀಧೀನ್ ಚೀಲಗಳನ್ನು ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಳಸಬಹುದು. ಈ ಹಾಲೀಧೀನ್ ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ 3:1:1 ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನ ಮೇಲ್ಮೈ, ದನಗಳ ಸಗಟಿ ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಮರಳುಗಳ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಭೇತ್ತಿರುವ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಚೀಲಗಳನ್ನು ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಣ ಉದ್ದ ಮತ್ತು ಅಗಲವಿರುವಂತೆ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಬೇಕು. ಎರಡರಿಂದ ಮೂರು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ, ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿರುವ ಮತ್ತು ರೋಗ ಮುಕ್ತವಾದ ಸಸಿಯೊಂದನ್ನು ಹಾಲೀಧೀನ್ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಮಾಡಬೇಕು.

ಎರಡನೆಯ ಸಸಿಮಡಿ ಅಥವಾ ಹಾಲೀಧೀನ್ ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಮುಂಗಾರು ಮಳೆ ಆರಂಭವಾದಾಗ ಹೇಗೆ ತಿಂಗಳಿನ ಕೊನೆಯ ವಾರದಲ್ಲಿ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಮಾಡಬೇಕು.

ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ

ಇಳಿಜಾರಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಣಿ ಕೊಚ್ಚಣೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಜಗತ್ತಿಕಟ್ಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ನಾಟಿ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾಟಿ ಮಾಡುವ ಅಂತರವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಇಳಿಜಾರಿಗೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿಕಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ಹೇಳಿ ತೋಟದಲ್ಲಿ ನೆರಳಿನ ಮರಗಳು ಬಿಡ್ಡ, ಪ್ರದೇಶವು ಬಯಲು ಆದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶೈಫ್ರ್ವಾಗಿ ಬೇಳವಣಿಗೆಯಾಗುವ ಮರಗಳಾದ ಕರುಣ (ವೆನೋರ್ ನಿಯಾ ಆಬೋರಿಯಾ), ಕೋರಂಗಟಿ (ಅಕ್ಷ್ರೋಕಾರ್ಪಸ್ ಘಾಗ್ನಿನಿಫೋಲಿಯಸ್), ಚಂದನ ವಯಂಬು (ಟೊನಾ ಸಿಲಿಯೆಟೊ), ಜಾವಲ್ (ಸಿಜಿಜಿಯಂ ಕುಮುಸಿ), ಹಲಸು ಮರ (ಆಟೋರ್ ಕಾರ್ಪಸ್ ಹೆಟ್ರೋಫಿಲ್ಲಸ್) ಇತ್ಯಾದಿ ನೆರಳಿನ ಮರಗಳ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನಾಟಿ ಮಾಡಬೇಕು. ನೆರಳಿನ ಮರಗಳು ಸಣ್ಣ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ತಾಲಿ ಬೇರು ಸಮೂಹವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು, ಜೊತೆಗೆ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಎಲೆಗಳು ಉದುರಬಾರದು

ಹೊಸದಾಗಿ ನಾಟಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಹೊದೆ ಗಿಡಗೆಂಟೆಗಳನ್ನು ಬೇರು ಸಮೇತ ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಒಂದು ಹೇಳಿ ಮರು ನಾಟಿ ಮಾಡುವುದಾದಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಏಲಕ್ಕಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕವಾಗಿ ತೆಗೆಯಬೇಕು.

ಬೇಸಿಗೆ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ನೆರಳು ನಿಯಂತ್ರಣ, ಸಮಾತಳಿ ಜಗತ್ತಿಕಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಗುಡಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಹೊಸದಾಗಿ ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ (ಮಾರ್ಚ್-ಪ್ರತ್ತಿಲ್) ಯೂ ಹಾಗೂ ಹಳೆಯ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಸಿಗೆ

ಮಳೆ ಬಂದನಂತರ (ಮೇ-ಜೂನ್)ವೂ ನೆರಳಿನ ಸಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡಬೇಕು. ತೋಟದಲ್ಲಿ ದಟ್ಟವಾದ ನೆರಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 40 ರಿಂದ 60 ರಷ್ಟು ಸೋಸಿದ ನೆರಳು ಎಲಕ್ಟ್ ಗಡಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವಂತೆ ನೆರಳಿನ ಮರಗಳ ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತಲಿಸಬೇಕು. ನೆರಳಿನ ಮರಗಳ ಮುಕುಟದ್ವ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕೆಳಭಾಗದ $1/3$ ಭಾಗದಷ್ಟು ಅಥವಾ ಅರ್ಥದಷ್ಟು ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತಲಿಸಿ ತೆಗೆಯಬೇಕು. ನೆರಳಿನ ಮರಗಳ ಒಂದೇ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಬಾರದು. ನೆರಳಿನ ಮರದ ಎಲ್ಲಾ ಬದಿಗಳಿಂದಲೂ ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತಲಿಸಿ ತೆಗೆಯುವುದರಿಂದ ಸಮತೋಲನ ರೆಂಬೆಗಳ ಮುಕುಟವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಸ್ವರೂಪ ದಿಕ್ಕಿನ ಇಳಿಜಾರು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಈಶಾನ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನ ಇಳಿಜಾರು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೆರಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಮುಂಗಾರು ಮಳೆ ಶುರುವಾದ ನಂತರ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಗಡ ನಾಟಿ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತ ಸಮಯ. ತಂಗು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಕಡಿಮೆಯಾದ ನಂತರ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಗಡ ನೇಡುವುದು.

10 ರಿಂದ 18 ತಿಂಗಳ ಎಲಕ್ಟ್ ಗಡಗಳನ್ನು ಗುಂಡಿಯಲ್ಲಿ ನೇಡುವುದು. ಮಲಬಾರ್ ತಳಿಗೆ, 45 ಥ 45 ಥ 45 ಸೆ. ಮೀ. ಅಳತೆಯ ಗುಣಿಗಳ ಮತ್ತು ಹೈನ್‌ರೂ, ವೆಜುಕ್ಕು ತಳಿಗಳಿಗೆ 90 ಥ 90 ಥ 45 ಸೆ. ಮೀ. ಅಥವಾ 90 ಥ 90 ಥ 90 ಸೆ. ಮೀ. ಅಳತೆಯ ಗುಣಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು, ಆ ಗುಣಿಗಳನ್ನು $1/3$ ಭಾಗದಷ್ಟು ಮೇಲ್ಮೈನಿಂದಲೂ ಮತ್ತು $1/3$ ಭಾಗದಷ್ಟು ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಮೈನಿಂದ ಮಿಶ್ರಣ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೈನ್‌ನೂರು ತಳಿ ಮತ್ತು ವೆಜುಕ್ಕು ತಳಿಗಳಿಗೆ ಗಡಗಳಿಂದ ಗಡಗಳಿಗೆ 3ಕ್ಕೆ ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿ (ಹಕ್ಕೇರಿಗೆ 1111 ಸಸಿಗಳು) ಮತ್ತು ವಜಕ್ಕೆ ತಳಿಗೆ 2.4ಥಾ.4 ಮೀ. ಅಂತರವನ್ನು (ಹಕ್ಕೇರಿಗೆ 1736 ಸಸಿಗಳು) ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಕನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಗಡಗಳಿಂದ ಗಡಗಳಿಗೆ 1.8 ಥ 1.8 ಮೀ. 2 ಥ 2 ಮೀ ಅಂತರವು (ಹಕ್ಕೇರಿಗೆ 3086–2500 ಸಸಿಗಳು) ಮಲಬಾರ್ ಸೂಕ್ತವಾದುದಾಗಿದೆ. ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿದ ಗುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನಾಟಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಗಡ ನೇಡುವಾಗ 15 ಗ್ರಾಂ ಕಾರ್ಬೋಪೋರಾನ್ ಅಥವಾ 50 ಗ್ರಾಂ ಬೇವಿನ ಹಿಂಡಿ ಮತ್ತು 40 ಗ್ರಾಂ ಕಾರ್ಬೋಪೋರ್ ಗುಂಡಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಗಡಗಳನ್ನು ತುಂಬ ಅಳಿದಲ್ಲಿ ನೇಡಬಾರದು. ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ ಸಸಿಗಳು ನಾಳಿಗೆ ಅಲುಗಾಡದಂತೆ ಕೋಲಿನಿಂದ ಆಧಾರ ಕೋಡಬೇಕು. ಗಡ ನೇಟೆ ನಂತರ ತರಗೆಲೆಯಿಂದ ಗಡದ ಬುಡವನ್ನು ಮುಚ್ಚಬೇಕು. ಇಳಿಜಾರಿಗೆ ಅಡವಾಗ ನೇಡುವುದರಿಂದ ಮುಣ್ಣ ಮತ್ತು ನೀರು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಸಾಧ್ಯ. ಗಡಗಳನ್ನು ಕಾಲುವೆಯಲ್ಲಿ (60 ಥ 30 ಸೆ.ಮೀ.), 2 ಥ 1 ಮೀ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ನೇಡುವುದು. ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ನೇಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮ. ಇದರಿಂದ ಗಡಗಳು ಬೇಗ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಉತ್ತಮ ಇಳಿಜಾರಿ ಕೋಡುತ್ತವೆ. ಜೋತೆಗೆ ನೀರಿನ ಅಂಶ ತುಂಬ ದಿನ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇಳಿಜಾರು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ 2–3 ಮೀ ಉದ್ದ ಮಾಡಿ ಗುಂಡಿಗಳನ್ನು ಅಂತರದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಗಡ ನೇಡುವುದು.

ಬೇಸಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಬಹುಕಾಲದವರೆಗೆ ಮಳೆಯು ಬಾರದೇ ಇರುವ ಸಂದಿಗ್ಧ ಸಮಯ (ಬೇಸಿಗೆ ಕವಲುಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಕೀರ್ಣ ಮಷ್ಟುಗುಳಿಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗುವ ಅವಧಿ)ಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನೀರು ಕೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ನೀರು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕುಂಡ ನೀರಾವರಿ, ಹೈನ್‌ಮುಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರು ಕೋಡುವುದು, ತುಂತರು (ಸಿಂಚನ) ನೀರಾವರಿ, ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಅಥವಾ ಕಿರು ತುಂತರು ನೀರಾವರಿ ಇತ್ಯಾದಿ ನೀರಾವರಿ ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರು ಕೋಡಬಹುದು. ಕುಂಡ ನೀರಾವರಿ ಅಥವಾ ಹೈನ್‌ಮುಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರು ಕೋಡುವುದಾದಲ್ಲಿ ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಗಡವೋಂದಕ್ಕೆ 20–30 ಲೀ. ನಷ್ಟು (ಗಡದ ಬುಡದ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ) ನೀರು ಕೋಡಬಹುದು. ತುಂತರು ನೀರಾವರಿ ಮೂಲಕ ನೀರು ಕೋಡುವುದಾದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ 15 ದಿನಗಳಿಗೊಂದಾವತ್ತಿ 35 ರಿಂದ 45 ಮೀ. ಮಳೆಗೆ ಸಮಾನವಾದವನ್ನು ನೀರು ಕೋಡಬೇಕು. ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಅಥವಾ ಕಿರು ತುಂತರು (ಸಿಂಚನ) ನೀರಾವರಿ ಕೋಡುವುದಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ದಿನ ಗಡವೋಂದಕ್ಕೆ ಏದರಿಂದ ಆರು ಲೀಟರ್‌ ನಷ್ಟು ನೀರು ಕೋಡಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ನೀರಾವರಿ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಾಗ ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನೀರು ಕೋಡಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಸ್ಥಳೀಯ ಹವಾಗುಣವನ್ನು ಅವಲಂಭಿಸಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ದಿನ ಗಡವೋಂದಕ್ಕೆ ಏದರಿಂದ ಆರು ಲೀಟರ್ ನಷ್ಟು ನೀರು ಕೋಡಬೇಕು. ನೀರು ಕೋಡುವಾಗ ಗಡದ ಬುಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ಅಧಿಕ ತೇವಾಂಶವಿರದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಬೇಕು. ಅಧಿಕ ತೇವಾಂಶವಿದ್ದರೆ ಗಡಗಳು ಅಜುಕಲ್ (ಕೋಳಿ) ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತವೆ.

ಭೂಮಿಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಇಳಿಜಾರಾಗಿರುವ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಏಕರ್ಕೆ ಗಡಗಳ ಮಧ್ಯ ಅಯತಾಕಾರದ (1.0 ಥ 0.5 ಥ 0.6 ಮೀ) ನುಣಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದರಿಂದ ಈ ನುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಖರಣೆಯಾಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ನೀರು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಭೂಮಿಯ ಇಳಿಜಾರು ಬಹಳಷ್ಟು ಕಡೆದಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇಳಿಜಾರಿಗೆ ಅಡ್ಡಳಾಗಿ 10–20 ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿನ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿವುದರಿಂದ ಹಾಗೂ ನೀರು ಬಸಿದು ಹೋಗಲು ನಿರ್ಮಿಸಿರುವ ಬಸಿಗಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನೀರು ಶೇಖರಣ ಕಂಡಕಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದರಿಂದ ಮಣ್ಣ ಮತ್ತು ನೀರು ಸಂರಕ್ಷಿಸಬಹುದು.

ಕಳೆಗಳು ಏಕರ್ಕೆ ಬೆಳೆಯೋಂದಿಗೆ ನೀರು ಮತ್ತು ಹೋಷಕಾಂಶಗಳಿಗೋಂದ ಬಹಳವಾಗಿ ಸೃಧಿಸುತ್ತವೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕಳೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಬಹಳಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಮೇ, ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಡಿಸೆಂಬರ್ / ಜನವರಿ ತಿಂಗಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಥವಾ ಪೂರು ಬಾರಿ ಸಸಿಗಳ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಕಳೆಯನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಕಳೆ ತೆಗೆದ ನಂತರ ದೊರೆಯುವ ಹುಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕಳೆಗಳನ್ನು ಮಣ್ಣನ ಮೇಲೆ ಹೊದಿಕೆಯಾಗಿ ಮುಚ್ಚಲು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಕಳೆಯನ್ನು ಯಂತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಸಹ ಮಾಡಬಹುದು.

ಮಣ್ಣನಲ್ಲಿನ ತೇವಾಂಶ ಅವಿಯಾಗುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು, ಕಳೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಅಡಗಿಸಲು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣನ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಸವ್ಯಸಿತಿಯಲ್ಲಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ, ತೋಟದ ಪೂರ್ತಿ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಗಡಗಳ ಬುಡದ ಮಣ್ಣನ ಮೇಲೆ ಒಣಿದ ತರಗೆಲೆಗಳಿಂದ ಹೊದಿಕೆಯಾಗುವ ಹಾಕಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆಯಾಗುವ ಕಾಲವನ್ನು (ಜೂನ್–ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್) ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಉಳಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಡಗಳ ಬುಡದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣನ ಮೇಲೆ ಒಣಿದ ತರಗೆಲೆಗಳಿಂದ ಹೊದಿಕೆ (5–10 ನೇ. ಮೀ. ದಪ್ಪ) ಹಾಕುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಉತ್ತಮ ಮಣ್ಣ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದರಿಂದ ಮಣ್ಣ ಸಡಿಲವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಮುದಿ ಮುದಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮಣ್ಣ ಗಟ್ಟಿಯಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ, ಗಡಗಳ ಬುಡದ ಸುತ್ತ 90 ನೇ. ಮೀ. ದೂರದವರೆಗೆ 9–12 ನೇ. ಮೀ. ಆಳದವರೆಗೆ ಮಣ್ಣನ್ನು ಕಲಕುಪುದರಿಂದ ಬೇರುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು, ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಮಳೆಯ ನೀರು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಗುವಿಕೆಗೆ ಹಾಗೂ ಮಣ್ಣನಲ್ಲಿ ಗಾಳಿಯಾಡಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಶಾನ್ಯ ಮಳೆಗಾಲ ಮುಗಿಯುವಾಗ ನವೆಂಬರ್ – ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರು ಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಹಾನಿಯಾಗುವಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ಕಲಕಬೇಕು.

ಗಡಗಳ ಬುಡವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿರುವ ಮೇಲ್ಮೈ ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋಗಿ, ನುಪ್ತಕಾಂಡ ಮತ್ತು ಬೇರುಗಳು ಕಾರೆಸಿಕೊಂಡಾಗ ಹಿಂಗಾರು ಮಳೆ ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ನವೆಂಬರ್ ಅಥವಾ ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಗಡಗಳ ಬುಡಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಮೈನಿಂದ ಏರು ಹಾಕಬೇಕು. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಮೇಲ್ಮೈನ್ನನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ನುಪ್ತಕಾಂಡದ ಗಡೆಯ ಅಧ್ಯ ಭಾಗದಷ್ಟು ಮುಚ್ಚುವಂತೆ ಬುಡದಲ್ಲಿ ತೆಳುವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಮನಾಗಿ ಹರಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ 10–15 ನೇ. ಮೀ. ದಪ್ಪದಷ್ಟು ಮೇಲ್ಮೈ ಸಡಿಲ ಮತ್ತು ಮುದಿ ಮುದಿಯಾಗಿ ಬೇರುಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮಣ್ಣನ ಆಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಮತ್ತು ನೀರು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಗಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ತನ್ನ ಮತ್ತು ಜಾಸ್ತಿ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, 45 ನೇ.ಮೀ. ಆಳ 30 ನೇ.ಮೀ. ಅಗಲದ ಎರಡು ನಾಲುಗಳ ಮದ್ಯ ಚರಂಡಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಳೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ನೇರಳು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಮಿಥ್ರಾಕಾಂಡದಿಂದ ಸತ್ತು ಹೋಂಡ್ ಒಣಿ ಜೊತಾಡುತ್ತಿರುವ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮಿಥ್ರಾಕಾಂಡಗಳನ್ನು ಚೂಪಾದ ಕುಡಿಗೋಂದಿನಿಂದ ಕತ್ತಲಿಸಿ ತೆಗೆಯುವುದು. ಈ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವಾಗ ಮಿಥ್ರಾಕಾಂಡದಿಂದ ಎಲೆಯ ಗರಿ ಸುಲಿದು ಹೋಗದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಬೇಕು. ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ (ತ್ರಿತ್ವೀ ಕೇಟಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುವ ಕಾಲ) ಈ ಕಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ ಕತ್ತಲಿಸಿದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಗಡಗಳ ಬುಡಭಾಗದ ಸುತ್ತ ಮಣ್ಣನ ಮೇಲೆ ಹೊದಿಕೆಯಾಗಿ ಹರಡಲು ಬಳಸಬಹುದು.

ಎಪಿಸ್ ನೇರೆನಾ ಇಂಡಿಕಾ ಮತ್ತು ಎಪಿಸ್ ಡಾಸೇಟ್‌ಎ ಎಂಬ ಪ್ರಭೇದದ ಜೇನು ನೊಣಗಳು ಏಕಕ್ಕೆಯ ಹೊಪ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶವಾಗಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 7 ರಿಂದ 11 ಗಂಟೆಯವೆಗೆನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜೇನು ನೊಣಗಳು ಏಕಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯ ಹೊಪ್ಪಗಳಿಂದ ಮಕರಂದ ಹೀರುವಾಗ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜೇನು ನೊಣಗಳು ಏಕಕ್ಕೆ ಗಡದಲ್ಲಿರುವ

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೂವಿಗೂ ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತವೇ. ಜೇನು ನೋಣಗಳು ಹೂಪುಗಳಿಗೆ ಬೇಟಿ ನೀಡುವುದರಿಂದ ಕಾಲ್ಯಾ ಕಚ್ಚಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ಹೆಚ್ಚೇರೋ ಏಲಕ್ಕೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಪರಾಗಸ್ವರ್ವ ಪರಿಜಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಲು ಜೇನು ನೋಣಗಳ ನಾಲ್ಕು ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಸಾಕಬೇಕೆಂದು ಶಿಥಾರನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಜೇನು ನೋಣ ಸಾಕುವುದರಿಂದ ಪರಾಗ ಸ್ವರ್ವವಾಗಿ ಕಾಲ್ಯಾ ಕಚ್ಚಲಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಬೀಜಕೋಶದಲ್ಲಿನ ಬೀಜಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಹಸಿ ಬೀಜಕೋಶಗಳನ್ನು ಒಣಗಿಸಿದಾಗ ಲಭ್ಯವಾಗುವ ಒಂಬ ಬೀಜಕೋಶಗಳ ತೂಕವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.

ಉತ್ತಮ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು 8-10 ವರ್ಷಕೊಮ್ಮೆ ಮನರ್ ನಾಟಿ ಮಾಡುವುದು. ಏಲಕ್ಕೆಯ ಇಳುವರಿಯು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾದ ವರ್ಷದಿಂದ ಮನರ್ ನಾಟಿ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತ.

ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದು

ಶಿಥಾರಾಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಗೊಬ್ಬರದ ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ ಮೊದಲನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಆಧಾರಿತ ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದು (ಕೊಷ್ಟಕೆ-2). ಎರಡನೇ ವರ್ಷ ಶಿಥಾರಾಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಗೊಬ್ಬರದ ಅಧ್ಯ ಭಾಗವನ್ನು ಮತ್ತು ಮೂರನೇ ವರ್ಷದಿಂದ ಶಿಥಾರಾಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಪೂಣ ಪ್ರಮಾಣದ ರಸಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಕೊಡುವುದು.

ಕೊಷ್ಟಕೆ-2 ಏಲಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಕಾಲ

ಮಣಿಗೆ ಕೊಡುವುದು	ಮಣಿ ಮತ್ತು ಎಲೆಗಳ ಹೇಳೆ ಕೊಡುವುದು	ಕೊಡುವ ಕಾಲ	
		ವ್ಯಾಳಿ	ಎಲೆ ಹೇಳೆ ಸಿಂಪಡಣೆ
75 : 75 : 75 ಸಾರಜನಕ: ರಂಜಕ ಹೋಟಾಷ್ಟೆ (ಕಿ.ಗ್ರಾ.0./ಹೆಚ್ಚೇರೋ) ಮಳೆ ಆಧಾರಿತ, (2 ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ)	37.5 : 37.5 : 75 ಸಾರಜನಕ, ರಂಜಕ, ಹೋಟಾಷ್ಟೆ (ಕಿ.ಗ್ರಾ.0./ಹೆಚ್ಚೇರೋ) ಮತ್ತು ಯೂರಿಯ (2.5%) ಸಿಂಗಲ್ ಸೂಪರ್ ಪ್ರಾಪ್ತೀ (0.75%) ಮುರಿಯೇರ್ ಆವ ಹೋಟಾಷ್ಟೆ (1.0%)	ಮೇಂ/ಜೂನ್, ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್/ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಡಿಸೆಂಬರ್/ಜನವರಿ	ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ನವೆಂಬರ್ ಜನವರಿ
125: 125 : 250 ಸಾರಜನಕ : ರಂಜಕ : ಹೋಟಾಷ್ಟೆ (ಕಿ.ಗ್ರಾ.0./ಹೆಚ್ಚೇರೋ), ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶಗಳು, (3 ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ)			

ಗಿಡಗಳ ಬುಡದಲ್ಲಿನ ಒಣಗಿದ ತರಗೆಲೆಗಳ ಹೊದಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು, ಗಿಡಗಳ ಬುಡದಿಂದ 30 ಸೆ.ಮಿ. ದೂರದಲ್ಲಿ 15 ಸೆ.ಮಿ. ಅಗಲದ ಪತುಲಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಣಿನ ಹೇಳೆ ಚೆಲ್ಲಿ 5 ರಿಂದ 7 ಸೆ.ಮಿ. ಅಳಕ್ಕೆ ಮಣಿನಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಬೇಕು. ರಸಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಿದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಒಣಗಿದ ತರಗೆಲೆಗಳಿಂದ ಮುನ್: ಹೊದಿಕೆ ಹಾಕಬೇಕು.

ಅಧಿಕ ಉತ್ಪಾದನಾ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಏಲಕ್ಕೆಯನ್ನು 18 ತಿಂಗಳುಗಳ ನಂತರ ಕೊಲಿಯಲು ಮಾಡುವ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯು ವರ್ಷದ ನಂತರ ಪೂರ್ವ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿದ ತೋಟಗಳಿಗೆ ಶಿಥಾರನು ಮಾಡಿದಷ್ಟು ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ನಾಲ್ಕು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಾರಿ ಏಲಕ್ಕೆಯನ್ನು ಕೊಲಿಯಲು ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಕೊಡಬೇಕು ಅಥವಾ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಕೊಡೆ ನಾಗ ಮಣಿಗೆ ಹಾಕುವ ವಿಧಾನ ಹಾಗೂ ಗಿಡಗಳ ಹೇಳೆ ಸಿಂಪರಣ ಮಾಡುವ ವಿದ್ಯಾನಗಳಿರಡರ ಮೂಲಕ ಕೊಡಬೇಕು.

ಗಿಡವೋಂದಕ್ಕೆ 5 ಕಿ.ಗ್ರಾ.0. ಕಳಿತ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಅಥವಾ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಮೇ-ಜೂನ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ರಸಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಸಿಂಪರಜಾ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಗಿಡಗಳ ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಎಲೆಗಳ ಹೇಳೆತ್ತೆ ಮತ್ತು ತಳಭಾಗಗಳೆರಡೂ ಕಡೆ ತಗುಲುಪಂತೆ ಸಿಂಪರಿಸಬೇಕು. ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ತೇವಾಂಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

ಮಣಿನ ರಸನಾರ 5.0ಕ್ಕುಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಮಣಿನಗಳಲ್ಲಿ ಗಿಡವೋಂದಕ್ಕೆ ವರ್ಷ ಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಿ.ಗ್ರಾ.0. ಕೃಷಿ ನುಣ್ಣವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ನುಣ್ಣವನ್ನು ಒಂದು ಅಥವಾ ಏರಡು ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಮೇ ಮತ್ತು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು. ನುಣ್ಣವನ್ನು ಹಾಕಿದ 15-20 ದಿನಗಳ ನಂತರವೇ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು.

ಸತುವಿನ ಸಲ್ಫೈಟ್‌ಅನ್ನು 100 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ 250 ಗ್ರಾ.0. ಕರಗಿಸಿ, ಏಪ್ರಿಲ್/ಮೇ ಮತ್ತು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್/ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಗಿಡಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಏಲಕ್ಕಿಯ ನಂಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಸತುವು ದ್ರಾವಣ ಸಿಂಪರಿಸುವಾಗ ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಕೀಟನಾಶಕ ಅಥವಾ ಶಿಲೀಂದ್ರನಾಶಕ ಅಥವಾ ರಸಗೊಬ್ಬರದೋಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರಮಾಡಬಾರದು.

ಬೋರಾನ್ ಹೋಷಕಾಂಶ ಕೊರತೆಯಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚೇರಿಗೆ 7.5 ಕಿ.ಗ್ರಾ.0. ನಷ್ಟ ಬೋರಾಕ್ಸ್ ಅನ್ನು ಮಣಿಗೆ ಹಾಕಿ, ಮಿಶ್ರಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಬೋರಾಕ್ಸ್ ಅನ್ನು ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಏರಡು ಸಮಪ್ರಮಾಣದ ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಬಹುದು.

ಕೀಟಗಳು

ಏಲಕ್ಕಿ ಕ್ರಿಷ್ನ್ (ಸಿಯೋಕ್ರಿಸ್ ಕಾಡ್ರೋವೋಮಿ)

ಕ್ರಿಷ್ನ್ ಏಲಕ್ಕಿ ಬೆಳೆಯ ಹಾನಿಕಾರಕ, ಸದಾ ಬಾಧಿಸುವ ಹೀಡೆಯಾಗಿದ್ದು, ಏಲಕ್ಕಿ ಬೆಳೆಯುವ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಕೀಟಗಳು ಗುಂಪು ಗುಂಪಾಗಿದ್ದು, ಇನ್ನೂ ಬಿಳಿಕೊಂಡಿರದ ಎಲೆಗಳು, ಎಲೆಗರಿಗಳು, ಹೊವಿನ ಉಪಪತ್ರ ಮತ್ತು ಹೊವಿನ ಕೊಳವೆಗಳು ಮುಂತಾದ ಸಸ್ಯದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಂಶಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಈ ಕೀಟದ ವಯಸ್ಸು ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ಮರಿಹುಳುಗಳು ಸಂಕೀರ್ಣ ಮಷ್ಟುಗುಳ್ಳ ಮತ್ತು ಬೀಜಕೋಶಗಳಿಗೆ (ಕಾಯಿಗಳು) ಹಾನಿಯಂತುಮಾಡುತ್ತವೆ. ಈ ಕೀಟಗಳು ಹೇಳೆತ್ತೆ ಅಂಗಾಂಶಗಳನ್ನು ಕೆರೆದು, ಅದರಿಂದ ಒಸರುವ ರಸವನ್ನು ಹೀರುತ್ತವೆ. ಹಾನಿಗೊಳಗಾದ ಸಂಕೀರ್ಣ ಮಷ್ಟುಗುಳ್ಳಗಳು ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತವೆ, ಹಾಗೂ ಎಳೆಯ ಬೀಜಕೋಶಗಳು ಹಾನಿಗೊಳಗಾದಾಗ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಕಜ್ಜಿಯಂತಹ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಬಾಧೆಗೊಳಗಾದ ಬೀಜಕೋಶಗಳು ವಿಕಾರಾಕೃತಿ ಹೊಂದುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಮುಟುರುತ್ತವೆ.

ಈ ಕೀಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಬೇಸಿಗೆ (ಫೆಬ್ರುವರಿ - ಮೇ)ಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೂ, ಮಳೆಗಾಲ (ಜೂನ್-ಜುಲೈ)ದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಅಗಸ್ಟ್-ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯೂ ಇರುತ್ತದೆ.

ದಂಟು/ಸಂಕೀರ್ಣ ಮಷ್ಟುಗುಳ್ಳ/ಬೀಜಕೋಶ ಕೊರೆಯುವ ಹುಳು (ಕೋನೇಗೋಥಿಸ್‌ಪರ್ಸಿಕ್‌ರಾಲಿಸ್)

ಬೀಜಕೋಶ, ಸಂಕೀರ್ಣ, ಮಷ್ಟುಗುಳ್ಳ ಮತ್ತು ರೆಂಬೆಗಳಿಗೆ ಹಾನಿ ಮಾಡುವ ಕೊರಕ ಹುಳುವು ಏಲಕ್ಕಿ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಂಭೀರ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕೀಟದ ಮರಿ ಹುಳುವು ಹಾನಿಯಂತು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಂತರದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮರಿಹುಳುಗಳು ದಂಟುಗಳನ್ನು ಕೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ಮಿಥ್ರಾಕಾಂಡದ ಒಳಗಿನ ಮಧ್ಯ ಭಾಗವನ್ನು ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ ಮಧ್ಯದ ಭಾಗ ಕೊಳೆಯುತ್ತದೆ.

ಸಂಕೇರಣ ಮಷ್ಟುಗುಚ್ಛಗಳು ಬಾಧೆಗೊಳಿಗಾದಾಗ ಕೊರೆದ ಜಾಗದಿಂದ ಮೇಲಾಭಿಪ್ರಾಯ ಒಣಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಮರಿಹುಳುವು ಬೀಜಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ ಬೀಜಕೋಶಗಳು ಖಾಲಿಯಾಗುತ್ತವೆ.

ಕೇಟಿದ ಹಾವಳಿಯು ಮೂರು ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ (ಜನಪರಿ-ಫೆಬ್ರವರಿ, ಮೇ-ಜೂನ್ ಮತ್ತು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್-ಅಕ್ಟೋಬರ್) ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಮೇಲ್ಯಂಡ ಕಾಲಗಳ ಮೃದ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಗೊಣ್ಣೆ (ಬೇರು) ಹುಳು (ಬ್ರಾಸಿಲೆಪ್ಪ್ಯಾ ಫಲ್ಲಿಕಾನ್ಸ್)

ಗೊಣ್ಣೆಹುಳು ಗಂಭೀರ ಕೇಟವಾಗಿದ್ದು, ಏಲಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯ ಬೇರುಗಳಿಗೆ ಹಾನಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಬೇರುಗಳ ಹಾನಿಯಿಂದ ಹೊಂಟಕಾಂಶಗಳ ಹೀರುವಿಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಎಲೆಗಳು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತವೆ. ಈ ಕೇಟಿದ ಹಾವಳಿಯು ಕಡಿಮೆ ನೇರಳು ಇರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ದುಂಬಿಗಳು, ಮಾಚೆ-ಪ್ರೀಲ್ ಮತ್ತು ಆಗನ್ಸ್-ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಮರಿಹುಳುಗಳು ಪ್ರೀಲ್ - ಜುಲೈ ಮತ್ತು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್-ಜನಪರಿ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ.

ಮರಿಹುಳುಗಳು ಬೇರುಗಳನ್ನು ತಿಂದು, 45-60 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿದ ನಂತರ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ, ದಷ್ಟವಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಚಂದ್ರಾಕಾರದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಕೋಶಾವಸ್ಥೆಯು ಮಣಿನ ಕುಡಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಕೇಟವು ವೊದಲನೆಯ ಸಂತತಿಯ ಜೀವನ ಚಕ್ರವನ್ನು 65-102 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ (ಮಾಚೆ-ಆಗನ್ಸ್) ಯೂ ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ಸಂತತಿಯ ಜೀವನ ಚಕ್ರವನ್ನು 73-111 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್- ಫೆಬ್ರವರಿ)ಯೂ ಮುಗಿಸುತ್ತವೆ.

ಅಪ್ರೋಥಾನ ಕೇಟಿಗಳು

ಕಾಯಿ ಕೊರೆಯುವ ಹುಳು

ಈ ಕೇಟಿದ ಮರಿಹುಳುಗಳು ಹೂವಿನ ಮೊಗ್ಗುಗಳು, ಹೂಪುಗಳು ಮತ್ತು ಬೀಜಕೋಶಗಳನ್ನು ಕೊರೆದು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಅಪ್ರಾಪ್ತ ಬೀಜಕೋಶದ ಮೇಲೆ ವೃತ್ತಾಕಾರದ ರಂಧ್ರವೋಂದನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅದರೇಳಗೆ ಮರಿಹುಳು ಸೇರಿಕೊಂಡು, ಬೀಜ ಕೋಶದೊಳಗಿರುವ ಬೀಜವನ್ನು ಸಂಮೂರಣವಾಗಿ ತಿಂದು ಖಾಲಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಕೇಟಿದ ಬಾಧೆಯನ್ನು ಜೂನ್ ನಿಂದ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ರವರೆಗೆ ಕಾಣಬಹುದು.

ಬೇರು ಮತ್ತು ಗೆಡ್ಡೆ ಕೊರೆಯುವ ಹುಳು

ಈ ಕೇಟಿದ ಮರಿ ಹುಳುಗಳ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಕೊರೆದು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಈ ಕೊರೆದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಮಲಿನ ಪನ್ಮುಗಳನ್ನು ಬೀಂಡುವುದರಿಂದ, ಬೇರುಗಳು ಸಾಯ್ಯುತ್ತವೆ, ನಂತರ ಗೆಡ್ಡೆಗಳು ಒಣಗುತ್ತವೆ ಈ ರೋಗವು ಎರಡನೆ ಹಂತದ ನರ್ಸರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಕಂಬಳಿ ಹುಳುಗಳು

ಇವು ಏಲಕ್ಕೆ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಸಂಮೂರಣವಾಗಿ ತಿಂದು ಹಾಕುವ ಕಂಬಳಿಹುಳುಗಳ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು, ಬಹುಭಕ್ಷಕ ಆಗಿವೆ. ಈ ಕಂಬಳಿ ಹುಳುಗಳು ಆರಂಭದ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ನೆರಳಿನ ಮರಗಳ ಎಲೆಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ, ನಂತರದ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಏಲಕ್ಕೆ ಎಲೆಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ.

ಮರಿಹುಳುಗಳನ್ನು ಶೇಳಬಿಸಿ, ನಾಶ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಗಲು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮರಿಹುಳುಗಳು ಮರಗಳ ಕಾಂಡಗಳ ಮೇಲೆ ಗುಂಪಾಗಿ ಸೇರುವುದರಿಂದ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಹತೋಟಿ ಕ್ರಮವು ಸುಲಭವಾದ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ.

ದಂಟಿನ ನೊಣ (ಫಾರೋಸಿನಾ ಫ್ಲೋರಿನ್)

ವಯಸ್ಕ ನೊಂಟು ಪಲಕ್ಕಿ ಗಡದ ಮೇಲಾಘದಲ್ಲಿನ ಎಲೆಯ ಗರಿ ಮತ್ತು ಮಿಥ್ಯಾಕಾಂಡಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ, ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತದೆ. ಮೊಟ್ಟೆಗಳಿಂದ ಹೊರಬರುವ ಮರಿಹುಳುಗಳು ಮಿಥ್ಯಾಕಾಂಡದೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ಬುಡದ ಭಾಗದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿನ ಅಂಗಾಂಶಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿನ ಎಲೆಗಳು ಒಣಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ (ಹೃದಯ ಭಾಗ ಸತ್ತ ಹೋದ ಲಕ್ಷಣ). ನೇರಳೆನಲ್ಲಿರದೇ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಗಡಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಬಾಧೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಕೀಟದ ರಾಷ್ಟ್ರಿ ನವೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ, ಮಾರ್ಚ್-ಪ್ರತ್ಯೇಕಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಇರುತ್ತದೆ.

ದಂಡಾಣಗಳು (ಮೆಲೋಯಿಡೋಗ್ನೇ ಪ್ರಭೋದ)

ನಸರಿ ಮತ್ತು ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರು ಗಂಟು ದಂಡಾಣಗಳು (ಮೆಲೋಯಿಡೋಗ್ನೇ ಇನ್‌ಕಂಗನಿಟ್ ಮತ್ತು ಮೆಲೋಯಿಡೋಗ್ನೇ ಜವನಿಕ) ಏಲಕ್ಕಿ ಬೇಳೆಯ ಬೇರುಗಳಿಗೆ ಹಾನಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಎಲೆಗಳು ಕಿರಿದಾಗುವುದು, ಎಲೆಗಳ ನರಗಳು ದಪ್ಪವಾಗುವುದು, ದಂಟಿನಲ್ಲಿ ನೆಣ್ಣುಗಳ ಮಧ್ಯದ ಅಂತರ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು, ನಂತರ ಎಲೆಗಳು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಗೊಂಬಲು ಗೊಂಬಲು ಆಗಿ ಗುಂಪು ಆಗುವುದು ಈ ದಂಡಾಣಗಳು ಬಾಧಿಸಿದಾಗ ಕಂಡು ಬರುವ ಲಕ್ಷಣಗಳು. ಬೇರುಗಳು ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಕವಲು ಹೊಡೆಯುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಗಂಟುಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಗಡಗಳ ಬೇಳವಣಿಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಕುಂಟಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಳಂವರಿ ಶೇ.32-47 ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಪಾಲುವಾಣ ಮರದ ಬೇರುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ದಂಡಾಣಗಳು ಜೀವಿಸುತ್ತವೆ.

ನಸರಿ ನಿರ್ವಹಣೆ

ನಸರಿಯನ್ನು ಇಫಲೀನ್ ಡೈ ಬೆಂಕ್‌ಮೈಡ್, ವಾಯಲೀನ್, ಮೀಥ್ಯೇಲ್ ಬೆಂಕ್‌ಮೈಡ್ ಹಾಕಿ ವಾಲಿಥೀನ್ ಹಾಳೆಯಿಂದ 3-7 ದಿನ ಮಜ್ಜುವುದು ಅಥವಾ ಕೀಟನಾಶಕಗಳಾದ ಕಾರ್ಬೋಬೋಯೋರಾನ್/ಹೋರೇಟ್ ಹರಳುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಮುದಿಗೆ 40 ಗ್ರಾಂ ಹಾಕುವುದು.

ತೋಟ

- ದಂಡಾಣ ರಹಿತ ಗಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು.
- ಬೇಳಕು ಜಾಸ್ತಿ ಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬುಡಕ್ಕೆ ತರೆಗೆಲೆ ಹಾಕುವುದು.
- ಪ್ರತಿ ಚರ್ಚೆ 250-1000 ಗ್ರಾಂ ಬೇವಿ ಹಿಂಡಿಯನ್ನು 2 ಬಾರಿ ಹಾಕುವುದು.
- ಬೇಳವಣಿಗೆ ಕಂತಿತವಾಗಿರುವ ಗಡಗಳಿಗೆ ದುಂಡಾಣ ನಾಶಕಗಳಾದ ಕಾರ್ಬೋಬೋಯೋರಾನ್/ಹೋರೇಟ್ 15-50 ಗ್ರಾಂ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 2 ಬಾರಿ ಹಾಕುವುದು.
- ದುಂಡಾಣ ನಾಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಗಾರು ಮಳೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಮಳೆಗಾಲದ ಮಧ್ಯ ಬಾಗದಲ್ಲಿ ಬೇವಿನ ಹಿಂಡಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಬಹಳ ಉತ್ತಮ

ಸಾಗುವಳಿ ಕ್ರಮ

- ನಸರಿಯನ್ನು ತೋಟದಿಂದ ದೂರ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕೀಟ ಬಾಡೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ತಡೆಯಬಹುದು.
- ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಗಡಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೇಳೆಯುತ್ತವೆ
- ಸಸಿ ಮಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಜಾಗವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಬದಲಿಸುವುದರಿಂದ ಸಸಿ ಮಡಿಗಳಲ್ಲಿ ದುಂಡಳಿ ಮತ್ತು ಬೇರು ತಿನ್ನುವ ಹುಳುಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು
- ಬೇರಿನ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಮಳೆ ನಿಂತ ನಂತರ ಮಣ್ಣ ಕೊಟ್ಟು ತರೆಗೆಲೆಯಿಂದ ಮುಜ್ಜುವುದು
- ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 3 ಬಾರಿ ಒಣಿಗಿರುವ ಎಲೆ ಮತ್ತು ಕಾಂಡಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಕಳೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರೆ ಗಡಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದರಿಂದ ಕೇಲವು ಕೀಟಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತವೆ.

- ಬಲೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಏಪ್ರಿಲ್ - ಮೇ ಮತ್ತು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್- ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮುಸು ಕೀಟ ಮತ್ತು ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಸಾಯಿಸಬೇಕು.
- ಹಗಲು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಂಬಳಿ ಹುಳಗಳು ಮರಗಳ ಕಾಂಡಗಳ ಮೇಲೆ ಗುಂಪಾಗಿ ಸೇರುವುದರಿಂದ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಹತೋಟಿ ಮಾಡಬೇಕು.
- ಬೆಳಕು ದೀಪ್‌ಗಳನ್ನು ರಾತ್ರಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೋಟದಲ್ಲಿ ನೆತ್ತು ಹಾಕಿ ಬಿದ್ದ ಕೀಟಗಳನ್ನು ಸಾಯಿಸಬೇಕು.

ರಾಸಯನಿಕ ಹತೋಟಿ

ಸಾಮಾನ್ಯ ರಾಸಯನಿಕ ವೇಳಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಆಳವಡಿಸಿ ಕಾಂಡ, ಕೊತ್ತು, ಕಾರಿ, ಕೊರಕೆ, ಕ್ರಿಪ್ಸ್ ಎಲೆ ತಿನ್ನುವ ಮತ್ತು ರನ ಹೀರುವ ಕೀಟಗಳನ್ನು ಹತೋಟಿ ಮಾಡುವುದು (ಕೋಷ್ಟಕ 3)

- 30-40 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಕೀಟನಾಶಕ ಸಿಂಪಡಣೆ ಮಾಡುವುದು.
- ಜೀನು ನೊಣಗಳು ಏಲಕ್ಕು ತೋಟದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿನ ಸಮಯ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಕೀಟ ನಾಶಕಗಳ ಸಿಂಪಡಣೆಯನ್ನು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ನಂತರ ಮಾಡುವುದು.
- ಒಣಿದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದ ನಂತರ ಕೀಟ ನಾಶಕಗಳನ್ನು ಸಿಂಪಡಣೆ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3. ಕೀಟನಾಶಕಗಳ ಸಿಂಪರಣ ವೇಳಪಟ್ಟಿ

	ಕೇರಳ				ಕರ್ನಾಟಕ		ತಮಿಳುನಾಡು	
ಸಿಂಪರಣೆ	ಮುಳೈಯಾಶ್ರಯ		ನೀರಾವರಿ		ಮುಳೈಯಾಶ್ರಯ		ಮುಳೈಯಾಶ್ರಯ	
	ಕಾಲ	ಕೀಟನಾಶಕ	ಕಾಲ	ಕೀಟನಾಶಕ	ಕಾಲ	ಕೀಟನಾಶಕ	ಕಾಲ	ಕೀಟನಾಶಕ
ಪ್ರಥಮ ಸಿಂಪರಣೆ	ಫೆಬ್ರವರಿ ೨೦ ವೇದಿ ಲನ್ಯಾಯ ವಾರ	ಕ್ಷೀನಾಲೋಫಾನ್ (200 ಮಿ.ಲೀ.) ಅಧವಾ ಫೆಂಫೋಯೆಟ್ (150 ಮಿ.ಲೀ.) ಅನ್ನ 100 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ	ಫೆಬ್ರವರಿ ಮೊದಲನೆಯ ವಾರ	ಕ್ಷೀನಾಲೋಫಾನ್ (200 ಮಿ.ಲೀ./100 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ) ಅಧವಾ ಫೆಂಫೋಯೆಟ್ (150 ಮಿ.ಲೀ.) ಅನ್ನ 100 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ	ಜನವರಿ	ಕ್ಷೀನಾಲೋಫಾನ್(200 ಮಿ.ಲೀ./100 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ)	ಡಿಸೆಂಬರ್-ಜನವರಿ	ಮಾನೌಲೋಕ್ಲೋಟ್ ಎಫಾನ್ (200ಮಿ.ಲೀ.) ಅಧವಾ ಕ್ಷೀನಾಲೋಫಾನ್(200 ಮಿ.ಲೀ.) ಅನ್ನ 100 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ
ಎರಡನೇಯ ಸಿಂಪರಣೆ	ಮಾಚ್ ಎ ಎರಡನೇಯ ಯಾರಂ	ಪೆಲ್ರೋಫೆನೋಫಾನ್ (150 ಮಿ.ಲೀ.) ಅಧವಾ ಮಾನೌಲೋಕ್ಲೋಟ್ ಶೋಫಾನ್ (100 ಮಿ.ಲೀ.) ಅನ್ನ 100 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ	ಮಾಚ್ ಎ ಮೊದಲನೆಯವಾರ	ಪೆಲ್ರೋಫೆನೋಫಾನ್ (150 ಮಿ.ಲೀ./100 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ)	ಮಾಚ್ ಎ	ಕ್ಷೀನ್‌ರೋಟ್‌ರಿಫಾಸ್- ಅಧವಾ ಮಾನೌಲೋಕ್ಲೋಟ್‌ಎಫಾನ್(200 ಮಿ.ಲೀ./100 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ)	ಮಾಚ್ ಎ- ಏಪ್ರಿಲ್	ಕ್ಷೀನ್‌ರೋಟ್‌ರಿಫಾಸ್- (200 ಮಿ.ಲೀ./100 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ)
ಮೂರನೇಯ ಸಿಂಪರಣೆ	ಪ್ರಪ್ರಿಲ್ ಮೂರನೇಯ ವಾರ	ಕ್ಷೀನ್‌ರೋಟ್‌ರಿಫಾಸ್- ಅಧವಾ ಪೋನಲಾನ್ (200 ಮಿ.ಲೀ./100 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ)	ಪ್ರಪ್ರಿಲ್ ಮೊದಲನೆಯ ವಾರ	ಕ್ಷೀನ್‌ರೋಟ್‌ರಿಫಾಸ್- ಅಧವಾ ಪೋನಲಾನ್ (200 ಮಿ.ಲೀ./100 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ)	ಮೇ	ಫೋನಲಾನ್ (200 ಮಿ.ಲೀ./100 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ)	ಮೇ-ಜೂನ್	ಪೆಲ್ರೋಫೆನೋಫಾನ್- (150 ಮಿ.ಲೀ./100 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ)
ನಾಲ್ಕನೇಯ ಸಿಂಪರಣೆ	ಮೇ ನಾಲ್ಕನೇಯ ಯಾರಂ	ಅಸಿಫೇಟ್ (100ಗ್ರಾ.100 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ)	ಮೇ ಮೊದಲನೆಯವಾರ	ಅಸಿಫೇಟ್ (200 ಗ್ರಾ.100 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ)	ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್-ಬರ್ಷ-ಅಕ್ಟೋಬರ್	ಪೆಲ್ರೋಫೆನೋಫಾನ್ (150 ಮಿ.ಲೀ.) ಅಧವಾ ಮೀಫೆಲ್	ಆಗಸ್ಟ್	ಕ್ಷೀನಾಲ್ ಫಾನ್(200 ಮಿ.ಲೀ.) ಅಧವಾ

	ವಾರ				ಬರ್	ಪ್ಯಾರಾಡಿಯಾನ್(100 ಮಿ.ಲೀ.) ಅನ್ನ 100 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ.		ಮಾನೋಕ್ರೋಟೆ ಎಫಾನ್) (200 ಮಿ.ಲೀ.) ಅನ್ನ 100 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ.
ವಿದನೆಯ ಸಿಂಪರಣೆ	ಜುಲೈ ಅಂತ್ಯ	ಕ್ರಿಂಡಾಲ್ ಫಾನ್ (200 ಮಿ.ಲೀ.) ಅಥವಾ ಫೆಂಡೊಲೆಯೆಟ್ ೨ (150 ಮಿ.ಲೀ.) ಅನ್ನ 100 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ	ಜೊನ್ ಮೊದಲನೆಯ ವಾರ	ಮಾನೋಕ್ರೋಟೆ ಎಫಾನ್) (200 ಮಿ.ಲೀ./100 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ)			ಅಕ್ಸ್‌ಬರ್	ಮೀಫ್‌ಲ್ಯಾ ಪ್ಯಾರಾಡಿಯಾನ್ (100 ಮಿ.ಲೀ./100ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ)
ಆರನೆಯ ಸಿಂಪರಣೆ	(ಸೆಪ್ಟೆಂ ಬರ್— ಅಕ್ಟೋ ಬರ್)	ಪ್ರೆಲ್ರಫೆನೋಫಾ ನ್ (150 ಮಿ.ಲೀ.)ಅಥವಾ ಮಾನೋಕ್ರೋಟೆ ಎಫಾನ್ (200 ಮಿ.ಲೀ.) ಅನ್ನ 100ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ	ಜುಲೈ ಅಂತ್ಯ/ಆಗಸ್ಟ್	ಕ್ರಿಂಡಾಲ್ ಫಾನ್(200 ಮಿ.ಲೀ.) ಅಥವಾ ಫೆಂಡೊಲೆಯೆಟ್ (150 ಮಿ.ಲೀ.) ಅನ್ನ 100 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ.				
ವಳನೆಯ ಸಿಂಪರಣೆ	ಡಿಸೆಂಬರ್	ಮೀಫ್‌ಲ್ಯಾ ಪ್ಯಾರಾಡಿಯಾನ್ (100 ಮಿ.ಲೀ./100 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ)	ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್	ಪ್ರೆಲ್ರಫೆನೋಫಾನ್ (150 ಮಿ.ಲೀ./100 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ)				
ಎಂಟಿನೆಂ ರು ಸಿಂಪರಣೆ			(ನವೆಂಬರ್ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ	ಮಾನೋಕ್ರೋಟೆ ಎಫಾನ್ (200 ಮಿ.ಲೀ/100 ಲೀ.ನೀರಿನಲ್ಲಿ)				
ಒಂಬತ್ತೆನ್ ಯ ಸಿಂಪರಣೆ			ಡಿಸೆಂಬರ್ ಇನೆಯ ವಾರ	ಮೀಫ್‌ಲ್ಯಾ ಪ್ಯಾರಾಡಿಯಾನ್ (100 ಮಿ.ಲೀ./100 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ)				

ರೋಗಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಸಸಿಮುಡಿಗಳ ರೋಗಗಳು

ಪ್ರಥಮ ಸಸಿಮುಡಿ ಎಲೆ ಚುಕ್ಕೆ ರೋಗ (ಫಿಲೆಕ್ಸಿಸ್‌ಕ್ಲ್ಯಾ ಎಲೀಟೋರಿಯಾ)

ಎಲೆ ಚುಕ್ಕೆ ರೋಗವು ಫಿಲೆಕ್ಸಿಸ್‌ಕ್ಲ್ಯಾ ಎಲೀಟೋರಿಯಾ ಎಂಬ ಶಿಲೀಂದ್ರದಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದ್ದು, ಸಸಿಮುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿನಾಶಕಾರಿ ರೋಗವಾಗಿದೆ. ಬೇಸಿಗೆ ಮುಳೆ ಬಂದಾಗ (ಫೆಬ್ರೂರಿ-ಮೇಲ್ಕಾರ್ಧ) ಈ ರೋಗ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ರೋಗವು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಎಲೆಗಳ ಪೇರೆ ಮಾನಲು ಬಿಳುಪಿನ ಗುಂಡಾಕಾರದ ಅಥವಾ ಅಂಡಾಕಾರದ ಚುಕ್ಕೆಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಈ ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಸಾಯುತ್ತವೆ, ಚುಕ್ಕೆಗಳ ಮುಧ್ಯದಲ್ಲಿ ರಂದ್ರವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಚುಕ್ಕೆಗಳ ಸುತ್ತ ತೇವಾಂಶಭರಿತ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಸೂರ್ಯನ ಬಿಸಿಲು ಬೀಳುವ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳಿಸಿದ ಸಸಿಮುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೋಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯ ಸಸಿಮುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳಿಸಿದ ಬೆಳಿವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿದ ಸಸಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ತರಹದ ಎಲೆ ಚುಕ್ಕೆ ರೋಗವು ಸವೇಂಸಾಪಾನ್‌ವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಎಲೆಗಳ ಪೇರೆ ಹಳದಿಯಿಂದ ಕೆಂಪುಮಿಶ್ರಿತ ಕಂಡು

ಬಣ್ಣದ ಅಯತಾಕಾರದ ಹಟ್ಟಿಗಳು ಕಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಈ ಹಟ್ಟಿಗಳು ಎಲೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಪಕ್ಕದ ನರಗಳಿಗೆ ಸಮಾನಂತರವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ವಯಸ್ಸಾದ ಕಲೆಗಳು ಮಣಿನ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಸೆಕೋಡ್ಸೆಕ್ವೋರ್ಡ್ ಜಿಂಜಬರ್‌ ಎಂಬ ಶಿಲೀಂದ್ರದಿಂದ ಈ ರೋಗ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ನಿರ್ವಹಣೆ

- ಆಗಸ್ಟ್-ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತನೇ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸಸಿಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಿ ರೋಗ ಸಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತವೆ.
- ಮೇಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಹಟ್ಟಿಗಳಿಂದ ಸೂರ್ಯನ ಬಿಸಿಲು ಸೇರವಾಗಿ ಸಸಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು.
- ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಅದೇ ಜಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಸಸಿ ಮಡಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಾರದು.
- ಮುಂಜಾಗ್ರತ್ವ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 0.2 ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಮ್ಯಾನ್‌ಕೆಜಬ್‌ ಶಿಲೀಂದ್ರನಾಶಕವನ್ನು ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸಿಂಪರಿಸಬೇಕು. ಪ್ರೇದಲನೆಚಿಮು ಸಿಂಪರಣೆಯನ್ನು ಪೂರ್ವೀಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ನಚಿತರದ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು 15 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕವಿದ್ದರೆ ಕೊಡಬೇಕು.
- ಸಿಂಪರಣೆ ಪೂಡಿದ ನಂತರ ಬಹಳವಾಗಿ ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತಲಿಸಿ, ನಾಶ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ರೋಗವು ಆರೋಗ್ಯವಂತ ಎಲೆಗಳಿಗೆ ಹರಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು.

ಸಸಿಮುಡಿ ಎಲೆ ಕೊಳೆಯುವ ರೋಗ

ಈ ರೋಗವು ಘೃನೇರಿಯಂ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲನೇರಿಯಾ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಶಿಲೀಂದ್ರಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೋಗವು ಮೂರರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳ ವಯಸ್ಸಿನ ಎಳೆಯ ಸಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ತೇವಾಂಶ ಮಿಶ್ರಿತ ಕಲೆಗಳು ಉಂಟಾಗಿ ನಂತರ ಕಲೆಗಳು ಸಾಯುವುದರಿಂದ ಬಾಧೆಗೊಳಗಾದ ಎಲೆಯ ಭಾಗಗಳು ಕೊಳೆಯುತ್ತವೆ. ಸರೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲೆಯ ತುದಿ ಮತ್ತು ತುದಿಯ ಭಾಗಗಳು ಹಾನಿಗೊಳಗಾಗುತ್ತವೆ. ರೋಗ ಜಾಸ್ತಿಯಾದಾಗ ಎಲೆಯ ತೊಟ್ಟಿನವರೆಗೂ ಕೊಳೆತು, ಎಲೆ ಕವಚವೂ ಸಹ ಕೊಳೆಯುತ್ತದೆ.

ಸಸಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಕೊಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದರಿಂದ ಈ ರೋಗವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು. ಬಾಧೆಗೊಳಗಾದ ಎಲೆಯ ಭಾಗಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಶೇಕಡಾ 0.2 ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಕಾರ್ಬೋಫೆಂಡಿಜಮ್ ಶಿಲೀಂದ್ರ ನಾಶಕವನ್ನು 15 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಏರಡು ಬಾರಿ ಸಿಂಪರಿಸಬೇಕು.

ಸಸಿ ಸಾಯುವ ರೋಗ ಅಥವಾ ಸಸಿ ಕೊಳೆಯುವ ರೋಗ

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಸಿಮುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ನೀರು ಸರಿಯಾಗಿ ಬಸಿದು ಹೋಗದೇ ಇದ್ದಾಗ ಸಸಿಗಳು ಮೊಳೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಈ ರೋಗ ಕಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಎಲೆಗಳು ಬಿಳಿಯುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ತುದಿಗಳು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತವೆ. ಕ್ರಮೇಣವಾಗಿ ಈ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಸಂಪರ್ಕವಾಗಿ ಎಲೆ ಮತ್ತು ಎಲೆಯ ಕವಚಕ್ಕೂ ವ್ಯಾಪಿಸುವುದರಿಂದ ಸಸಿಗಳು ಬಾಡುತ್ತವೆ. ಸಸಿಯ ಬುಡ ಭಾಗ ಕೊಳೆಯುತ್ತದೆ, ಸಸಿ ಸಂಪರ್ಕವಾಗಿ ಸಾಯುತ್ತದೆ. ಈ ರೋಗವು ಸಸಿ ಮಡಿಗಳಲ್ಲಿನ ಇತರ ಸಸಿಗಳಿಗೂ ಹರಡಿ, ಸಸಿಗಳು ಸಾಯುತ್ತವೆ. ಈ ರೋಗವು ಮಣಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಶಿಲೀಂದ್ರ (ಪೈಥಿಯಂ ವೆಕ್ಸಾನ್ಸ್ ಮತ್ತು ರೈಚೋಕ್ಸೆಕ್ವೋನಿಯಾ ನೊಲಾನಿ) ಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಘೃನೇರಿಯಂ ಆಕ್ಸಿನೊಲೋರ್ ಎಂಬ ಶಿಲೀಂದ್ರವೂ ಸಹ ಸಸಿಗಳ ಕೊಳೆಯುವಿಕೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕವಾಗಿ ಬಾಡುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ನಿರ್ವಹಣೆ

- ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಸಿಮುಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಬೀಜದಿಂದ ಬೀಜಕ್ಕೆ ಜಾಸ್ತಿ ಅಂತರವಿದ್ದು ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸಸಿಗಳು ಗುಂಪು ಗುಂಪಾಗಿರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು.
- ಸಸಿಮುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಸಿದು ಹೋಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.
- ಸಸಿಮುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಧ್ಯಗೊಳಿಸಿದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಆರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಕಿತ್ತು ಹಾಕುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಸಿಮುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು.
- ಸಸಿ ಮುಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಧ್ಯ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ಶೇಕಡಾ 0.2 ಸಾಮಧ್ಯದ ಕಾಪರ್ ಆಕ್ಸಿಕ್ಲೋರೈಡ್ ನಿಂದ ಸಸಿಮುಡಿಗಳನ್ನು 2-3 ಬಾರಿ, 15 ದಿನಗಳ ನಂತರದಲ್ಲಿ ನೆನೆಸಬೇಕು.
- ಬೀಜ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಮುಂಚೆ ಟ್ರೈಕೋಡೆಮಾರ್ /ಸೂತೋಮಾನಾಸ್ ನಿಂದ ಬೀಜೋಪಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು.
- ಸಸಿಮುಡಿಗೆ ಟ್ರೈಕೋಡೆಮಾರ್(100ಗ್ರಾಂ/ಚದರ ಮೀ.)ವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು.

ರೋಟಿಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಅಜುಕಲ್ ಅಥವಾ ಬೀಜಕೋಶ ಕೊಳೆಯುವ ರೋಗ

ಈ ರೋಗವು ಘೈಟೋಥೆಲ್ರಾ ನಿಕೋಟೀನ್ಯಾನಾ ಮತ್ತು ಘೈಟೋಥೆಲ್ರಾ ಮಿಯಾಡ್ ಎಂಬ ಶಿಲೀಂಧ್ರಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೋಗವು ಮುಂಗಾರು ಮಳೆ ಆರಂಭದೊಂದಿಗೆ (ಜಿನ್ ನಲ್ಲಿ) ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ, ಜುಲ್ಯ - ಆಗನ್ಸ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ತೀವ್ರವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೋಗಕ್ಕೆ ವಾತಾವರಣ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ನವೆಂಬರ್ - ಡಿಸೆಂಬರ್ ಪರೇಗ್ನೋ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ.

ಕೊಳೆಯುವಿಕೆ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಗಿಡದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳ ಮೇಲೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಮೊದಲ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಎಳೆಯು ಎಲೆಗಳು ಅಥವಾ ಬೀಜಕೋಶಗಳ ಮೇಲೆ ತೇವಭರಿತ ಕಲೆಗಳಿಂತ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಲೆಗಳು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ, ಸಾಯುತ್ತವೆ. ಕ್ರಮೇಣ ಎಲೆಗಳು ಮುದುಡಿ, ಉದುರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತವೆ. ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ, ಎಲೆಗಳು ತೊಟ್ಟಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮುರಿದು, ಜೋತು ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಕೊಳೆಯುವಿಕೆಯು ಎಲ್ಲಾ ವಯಸ್ಸಿನ ಬೀಜಕೋಶಗಳನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತದೆ. ಬಾಧ್ಯಗೊಳಿಸಿದ ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಸಿನ ಬೀಜಕೋಶಗಳು ತಕ್ಷಣವೇ ಕೊಳೆಯುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಮೂರಿಂದ ಏದು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಉದುರುತ್ತವೆ. ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಬೀಜ ಕೋಶಗಳು ಒಣಿದ ನಂತರ ಸುಕ್ಷಮವಾಗುತ್ತವೆ. ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಿರುವ ರೋಗ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು, ತುದಿಯಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಭಾಗಗಳು ಕಡೆಗೆ ಒಣಿತ್ತವೆ ಅಥವಾ ತೇವಾಂಶ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ ಕೊಳೆಯುತ್ತವೆ. ರೋಗ ಉಲ್ಲಂಘಿಸಾಗಿ, ರೋಗವು ಬೇರು ಕಾಂಡಗಳಿಗೂ ಹಾಗೂ ಕವಲುಗಳಿಗೂ ಹರಡುತ್ತದೆ. ಕೊಳೆತ ಕವಲುಗಳು ಮುರಿಯುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಕತ್ತಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಪಲಕ್ಕಿಯ ಎಲ್ಲಾ ತೆಗೆದು ಸಹ ಈ ರೋಗಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತವೆ; ಅದರೂ ಮುಲಬಾರ್ ತೆಗೆದು ಈ ರೋಗಕ್ಕೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ತುತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೋಗವು ಮಣ್ಣ, ನೀರು ಮತ್ತು ಗಾಳಿಯಿಂದ ಹರಡುತ್ತದೆ.

ಅಜುಕಲ್ ರೋಗ ಬರಲು ಸಹಕರಿಸುವ ಇತರ ಅಂಶಗಳಿಂದರೆ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಹಕವಾಗಿ ಬೀಳುವ ಮಳೆ, ಮಣ್ಣ ನಲ್ಲಿನ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೇವಾಂಶ, ದಟ್ಟವಾದ ನೆರಳು, ಗಿಡಗಳು ಗುಂಪು ಗಟ್ಟು ವುದು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣನಲ್ಲಿ ಈಗಳಲೇ ಇರುವ ರೋಗಾಳಿಗಳು.

ನಿರ್ವಹಣೆ

- ಒಣಿದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತಲಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಗಿಡಗಳ ಬುಡವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಮಳೆಗಾಲ ಆರಂಭವಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ (ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ) ಮಾಡಬೇಕು.
- ನೆರಳೆ ಮರಗಳ ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ಲಫುವಾಗಿ ಕತ್ತಲಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ದಟ್ಟವಾದ ನೆರಳನ್ನು ಕಿಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು.
- ತನ್ನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನೀರು ನೀಲ್ಮಿ ಜೀವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಸಿಯುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

- ಅಜುಕಲ್‌ ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ಗಿಡದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು, ನಾಶಮಾಡಬೇಕು.
- ಶೇಕಡಾ ಒಂದು ನಾಮಘ್ರಣದ ಬೋಡೋಟ್ ಮಿಶ್ರಣ ಗಿಡದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಬೋಡೋಟ್ ಮಿಶ್ರಣ (ಗಿಡವೊಂದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದ ಒಂದು ಲೀಟರ್), ಪೊದಲ ಸಿಂಪರಣೆಯನ್ನು ಮೇ-ಜ್ಳಾನ್‌ನಲ್ಲಿ (ಮುಳ್ಳಿಗಾಲ ಆರಂಭಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ) ಯೂ ಮತ್ತು ನಂತರದ ಸಿಂಪರಣೆಯನ್ನು ಜುಲ್ಯೆ - ಆಗಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಮುಳ್ಳಿಗಾಲ ಮುಂದುವರಿದರೆ ಮತ್ತು ರೋಗ ಇನ್ನು ಇದ್ದರೆ ಮಾರನೆಯ ಸಿಂಪರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.
- ಅಲಿಯೆಟ್‌ ಶಿಲೀಂದ್ರನಾಶಕವನ್ನು (ಶೇಕಡಾ 0.2) (200 ಗ್ರಾ.0./100 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ) (ಪ್ರೈಟಾಷಿಯಂ ಫಾಸ್ನ್‌ನೆಟ್‌) (ಶೇಕಡಾ 0.5-5 ಮಿ. ಲೀ/ ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ) ಸಹ ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ (ಗಿಡವೊಂದಕ್ಕೆ 500-750 ಮಿ. ಲೀ) ಸಿಂಪರಿಸಬಹುದು.
- ಗಿಡದ ಬುಡಕ್ಕೆ ಕಾಪರ್ ಆಸ್‌ ಕೆಲ್ಲೋರ್ಪೆಡ್ (ಸಿಬಸಿ) (ಶೇಕಡಾ 0.2) ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಸುರಿಯುವುದರಿಂದ ಮಣಿನಲ್ಲಿರುವ ರೋಗಾಣಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ರೋಗವು ಮುಂದೆ ಹರಡದಂತೆ ಮಾಡಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ಟ್ರೈಕೋಡೆಮಾರ್ ವಿರಿಡೆ ಅಥವಾ ಟ್ರೈಕೋಡೆಮಾರ್ ಹಾಜೀಯಾನಂ ಶಿಲೀಂದ್ರಗ ಇನ್ನು ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೇಲೆ ವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿ, ಇವುಗಳನ್ನು (ಗಿಡಗಳ ಸ್ವಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ನಂತರ) ಮೇ ಮತ್ತು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್-ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ (100 ಕಿ. ಗ್ರಾ.0. ಸಂಗಣೆಯಾದಿಗೆ ಒಂದು ಕಿ.ಗ್ರಾ.0. ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಿ) ಗಿಡಗಳ ಹಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಬಹುದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮಣಿಗೆ ಕಾಪರ್ ಆಸ್‌ ಕೆಲ್ಲೋರ್ಪೆಡ್ ಅಥವಾ ಇತರ ಶಿಲೀಂದ್ರನಾಶಕಗಳ ದ್ರಾವಣಗಳನ್ನು ಮಣಿಗೆ ಸುರಿದಿದ್ದರೆ, 15 ದಿನಗಳ ನಂತರವೇ ಟ್ರೈಕೋಡೆಮಾರ್ವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು.

ಗಿಡಗಳ ಬುಡ ಕೊಳೆಯುವ ರೋಗ ಅಥವಾ ಬೇರುಕಾಂಡ ಕೊಳೆರೋಗ

ಇದೂ ಸಹ ಮುಳ್ಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಿಲೀಂದ್ರ ರೋಗ, ಮಣಿನಲ್ಲಿ ಹೃಷ್ಟ್ಯಾವ ಶಿಲೀಂದ್ರಗಳಾದ ವೆಕ್ಸಾನ್ಸ್, ರೈಜೋಕ್ಸ್‌ನೀಯಾ ಸೋಲಾನಿ ಮತ್ತು ಫ್ಲೂನೇರಿಯಂ ಪ್ರಭೇದ (ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ) ಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು

ಎಲೆಗಳು ಹಳೆದಿಯಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಕವಲುಗಳು (ಕತ್ತಿ ನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ) ಕೊಳೆಯುವುದು. ಕೊಳೆಯುವಿಕೆಯು ಬೇರು ಕಾಂಡಗಳು ಮತ್ತು ಬೇರುಗಳಿಗೂ ಹರಡುತ್ತದೆ. ಕೊಳೆತ ಬೇರು ಕಾಂಡಗಳು ಮೃದುವಾಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕಡು ಕಂಡು ಬಣಿಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಿಕಡೆಯಾಗಿ ಇಡೀ ಗಿಡವೇ ಸಾಯುತ್ತದೆ. ಬಾಧೆಗೊಳಿಗಾದ ಕವಲುಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಅಲುಗಾಡಿದರೇ ಸಾಕು ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಗಿಡದ ಕತ್ತಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೇರಳೆ ಬಣಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು, ನಂತರ ಕೊಳೆಯುತ್ತದೆ.

ನಿರ್ವಹಣೆ

- ಅಜುಕಲ್‌ ರೋಗದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವ ಸ್ವಷ್ಟತಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದರಿಂದಲೂ ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು.
- ಗಿಡದ ಬುಡಕ್ಕೆ ಎರಡರಿಂದ ಮೂರು- ಎದು ಲೀಟರ್ ಕಾಪರ್ ಆಸ್‌ಕೆಲ್ಲೋರ್ಪೆಡ್ ದ್ರಾವಣವನ್ನು (ಶೇಕಡಾ 0.2) ಸುರಿಯಬೇಕು.
- ರೋಗದ ತೀವ್ರತೆ ಮತ್ತು ರೋಗ ಹರಡುವಿಕೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ 30 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ದ್ರಾವಣವನ್ನು (ಎರಡು - ಮೂರು ಬಾರಿ) ಮನ: ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.
- ರೋಗ ನಿರೋದಕ ತಳಿ- ಐ.ಎ.ಎಸ್.ಆರ್ ಅವೀನಾಶ್ ನೆಡುವುದು
- ಟ್ರೈಕೋಡೆಮಾರ್ ವಿರಿಡೆ ಅಥವಾ ಟ್ರೈಕೋಡೆಮಾರ್ ಹಾಜೀಯಾನಂ ಶಿಲೀಂದ್ರಗ ಇನ್ನು ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೇಲೆ ವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿ, ಇವುಗಳನ್ನು (ಗಿಡಗಳ ಸ್ವಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ನಂತರ) ಮೇ ಮತ್ತು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್-ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ (100 ಕಿ. ಗ್ರಾ.0. ಸಂಗಣೆಯಾದಿಗೆ ಒಂದು ಕಿ.ಗ್ರಾ.0. ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಿ) ಗಿಡಗಳ ಹಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಬಹುದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮಣಿಗೆ

ಕಾಪರ್ ಆಕ್ಸ್ ಕೆಲ್ಲೋರ್ಪ್ರೆಡ್ ಅಥವಾ ಇತರ ಶಿಲೀಂದ್ರನಾಶಕಗಳ ದ್ರಾವಣಗಳನ್ನು ಮಣಿಗೆ ಸುರಿದ್ದರೆ, 15 ದಿನಗಳ ನಂತರವೇ ಟ್ರೈಕೋಡ್ಮಾರವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು.

ಚೆಂಧಾಲ್ ರೋಗ

ಈ ರೋಗವು ಕೊಲ್ಲಿಟೋಲ್ಪ್ರೈಕ್ ಮರ್ ಗ್ಲೂಯೋಸ್ಯೋರಾಯಿಡ್ ಎಂಬ ಶಿಲೀಂದ್ರದಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಏಲಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಬಹುತೇಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ರೋಗದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಎಳೆಯ ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ತೇವಭರಿತ ಕಲೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ನಂತರ ಕಲೆಗಳು ಹಳದಿಲಿಂದ ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಕಂಡು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತವೆ. ರೋಗ ಶೀಪ್ರವಾದಾಗ, ಎಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಿಥ್ಯಾಕಾಂಡಗಳು ಬಾಡುತ್ತವೆ.

ನಿರ್ವಹಣೆ

- ಮುಂಗಾರು ಮಳೆ ಬರುವ ಮುಂಚೆ ರೋಗ ತಗುಲಿದ ಎಲೆ ಮತ್ತು ಕಾಂಡವನ್ನು ತೆಗೆದು ನಾಶ ಪಡಿಸುಹುದು.
- ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ನೆರಳನ್ನು ಒದರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಈ ರೋಗದ ಶೀಪ್ರತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು.
- ಮುಂಜಾರ್ತ ಕ್ರೈಮಾಗಿ ಶೇ.1 ಬೋಡ್ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಪ್ರತಿ ಗಿಡಕ್ಕೆ 500 ಮೀ.ಲೀ. ಮೇ ಜೂನ್ ಮತ್ತು ಅಗಸ್ಟ್ - ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದು.
- ಕಾರ್ಬೋಬೆಂಡಜಮ್ (ಶೇಕಡಾ 0.2) ಅಥವಾ ಕಾಪರ್ ಆಕ್ಸ್ ಕೆಲ್ಲೋರ್ಪ್ರೆಡ್ (ಶೇಕಡಾ 0.2) ಶಿಲೀಂದ್ರನಾಶಕಗಳಿಂದ ಈ ರೋಗವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಹತೋಟಿ ಮಾಡಬಹುದು. 30 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಎರಡು ಬಾರಿ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.
- ರೋಗ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಬೋಬೆಂಡಜಮ್ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾನ್‌ಕೋಜಮ್ (0.14%) ಅಥವಾ ಕಾರ್ಬೋಬೆಂಡಜಮ್ (0.2%) 500-750 ಮೀ.ಲೀ ಪ್ರತಿ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಅಗಸ್ಟ್ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಮತ್ತು 30 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ರೋಗದ ಬಾದೆ ನೋಡಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.

ಅಪ್ರಫಾನ ರೋಗಗಳು

ಎಲೆ ಬೆಳ್ಳೆ ರೋಗವು ಹಾಯಿಯೋಡಾಕ್ಸಿಪ್ರೆಲ್ಲಿಂ ಆಲ್ವಿನಿಯೀ ಎಂಬ ಶಿಲೀಂದ್ರದಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಮಿಥ್ಯಾಕಾಂಡ ಕೊಳೆರೋಗ, ಬೇರು ತುದಿ ಕೊಳೆ ರೋಗ, ಮುಷ್ಟಗುಳ್ಳ ಸೊರಗುವಿಕೆ ಘ್ರಾಸೆರಿಯರ್ ಆಷ್ಟಿಸೆಂಪ್ರೋರ್ ರೋಗಾಳವಿನಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಕಾರ್ಬೋಬೆಂಡಜಮ್ (ಶೇಕಡಾ 0.2) ಅಥವಾ ಹೆಕ್ಸಾಕೋನಾಚೋಲ್ (ಶೇಕಡಾ 0.2) ಅನ್ನು ಸಿಂಪರಿಸಿಪುದರಿಂದ ಈ ರೋಗವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು.

ಹೆಕ್ಸಾಕೋನಾಚೋಲ್ (ಶೇಕಡಾ 0.2) ಅನ್ನು ಮಣಿಗೆ ಸುರಿಯುವುದರಿಂದ ಈ ರೋಗ ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು 15-20 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಉಪಚಾರಗಳನ್ನು ಮನರಾಪರ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ವೃರಾಣ ರೋಗಗಳು

ಕಟ್ಟಿ ರೋಗ

ಈ ರೋಗವು ಎಲ್ಲಾ ವಯಸ್ಸಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಬಾಧೆಗೊಳಗಾದ ಕವಲುಗಳ ಎಳೆಯ ಎಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕದಿರಿನ ಆಕಾರದ ಹಸಿರು ಭಾಗಗಳು ಬಿಳಿಚಿಕೊಂಡ ಮಜ್ಜಿಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ನಂತರ, ಈ ಮಜ್ಜಿಗಳು ತೆಳುವಾದ ಬಿಳಿಚಿದ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ಪಟ್ಟಿಗಳಾಗಿ (ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಕಡು ಹಸಿರು ಬಣ್ಣ) ರೂಪಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ರೋಗ ಮುಂದುವರಿದಂತೆ, ನಚಿತರದ ಎಲೆಗಳೂ ಸರಿ ಮಜ್ಜಿಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ. ಎಲೆಗಳ ಕವಚಗಳು ಹಾಗೂ ಮಿಥ್ಯಾಕಾಂಡಗಳೂ ಸರಿ ಮಜ್ಜಿ ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ. ಬಾಧೆಗೊಳಗಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಇದ್ದ ವಯಸ್ಸಾಗಿರುವ ಎಲೆಗಳು ಈ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ರೋಗವು ಅಂತರ್ವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಿಥಾನವಾಗಿ ಬಾಧೆಗೊಳಗಾದ ಗಿಡದ ಎಲ್ಲಾ ಕವಲುಗಳಿಗೆ ಹರಡುತ್ತದೆ. ರೋಗ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ತಕ್ಷಣವೇ ಬೆಳೆಪಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕುಂಡಿತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ರೋಗ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಒಂದು

ಅಥವಾ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳೊಳಗಾಗಿ ಗಿಡದ ನಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಇಂಖುವಿವಾಗುತ್ತದೆ. ರೋಗದ ಮುಂದುವರಿದ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಧೆಗೊಳಗಾದ ಗಿಡಗಳು ಕಡಿಮೆ ಉದ್ದದ ಮತ್ತು ತೆಳುವಾದ ಕವಲುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಕಡಿಮೆ ಉದ್ದವಿರುವ ಕೆಲವು ಮುಷ್ಟಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಕಟ್ಟಿ ರೋಗಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಗಿಡಗಳು ಸಾಯುವುದಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಗಿಡಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇಳುವರಿ ಕೊಡುತ್ತವೆ. ರೋಗ ಪ್ರುರಂಭವಾದ 3 ವರ್ಷಗಳೊಳಗಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 70 ರಷ್ಟು ಇಳುವರಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ರೋಗವು ಅಂತರ್ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏರೋಪ್ರಾಯಾಗಿದ್ದು, ಏಲಕ್ಕೆ ಮಜ್ಜೆಯ ವೈರಾಣವಿನಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಬಾಧೆಗೊಳಗಾದ ಗಿಡದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ (ಬಲಿತ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ವೈರಾಣವಿನ ಅಣಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ರೋಗವು ಬೀಜಗಳಿಂದಾಗಲೇ ಅಥವಾ ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿಯಾಗಲೇ ಅಥವಾ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದಾಗಲೇ ಅಥವಾ ಕತ್ತರಿಸುವ ಸಲಕರಣೆಗಳಿಂದಾಗಲೇ ಹರಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೋಗವು ಬಾಳಿಗಿಡದ ಹೇನು (ಪೆಂಟಲೋಸಿಯ ನ್ಯೌರೋನ್‌ಪ್ರೋಸಾ) ಗಳಿಂದ ಹರಡುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ ಒಂದೇ ಒಂದು ಹೇನು ಕೆಲವೇ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೋಗವನ್ನು ಹರಡುತ್ತದೆ. ಈ ಹೇನಿನ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳೂ (ಮರಿಗಳು, ರೆಕ್ಕೆ ಇರುವ ಮತ್ತು ರೆಕ್ಕೆಯಿಲ್ಲದ ಪಯನ್ನ ಹೇನುಗಳು) ಸಹ ಈ ರೋಗವನ್ನು ಹರಡುತ್ತವೆ.

ಕೊಕ್ಕೆ ಕಂಡು ರೋಗ (ಏಲಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯನರಗಳು ಪಾರದರ್ಶಕವಾಗುವಿಕೆ)

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕನಾಟಕದ ಏಲಕ್ಕೆ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸದೊಂದು ವೈರಾಣ ರೋಗವು ಹರಡುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು “ಕೊಕ್ಕೆ ಕಂಡು” ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ, ಇದರ ಅರ್ಥ ಕೊಕ್ಕೆ ಕವಲು ಎಂದು.

ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಕವಲುಗಳು ಮತ್ತು ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾಣಬಹುದು. ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ ಕಲೆಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ. ನಂತರ ಪತ್ರದ ನರಗಳು ಅತಿಯಾಗಿ ಪಾರದರ್ಶಕ ಆಗುತ್ತವೆ. ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬದಿಯ ನರಗಳಿಗೆ ಸಮಾನಾಂತರವಾಗಿ ಹಳದಿ ಪಟ್ಟಿಗಳು ಅಥವಾ ಗೆರೆಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಕವಲಿನ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಎಲೆಗಳು ಗುಂಪಾಗಿ ಜೋಡಣೆಯಾಗುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಕವಲಿನಲ್ಲಿನ ಗಂಭ್ರಿಗಳ ಅಂತರವೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕವಲಿನ ಎತ್ತರವೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ರೋಗ ಬಾಧೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾದಾಗ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕವಲುಗಳು ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕುಂಡಿತವಾಗುತ್ತವೆ. ಕವಲಿನ ಒಳಗಿರುವ ಅತ್ಯಂತ ಎಳೆಯ ಎಲೆಯು ಎಲೆಯು ಕವಚದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡಿಯಂತೆ ಆಗುವುದರಿಂದ ಕವಲಿನ ತುದಿಯು ಕೊಕ್ಕೆಯಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮುಷ್ಟಿಗಳನ್ನು ಉದ್ದ ಮತ್ತು ಬೀಜಕೋಶಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ರೋಗ ಮಿತಿ ಮೀರಿದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮುಷ್ಟಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಬೀಜಕೋಶಗಳು ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಹೀಗಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 100 ರಷ್ಟು ಇಳುವರಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ರೋಗವು ಸಮೀಪವಿರುವ ತೋಟಗಳಿಗೆ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಹರಡುತ್ತದೆ, ರೋಗ ಪೀಡಿತವಾದ ಗಿಡಗಳು ಕಡಿಮೆ ಅವಡಿ (ಒಂದರಿಂದ ಎರಡು ವರ್ಷ) ಯೋಳಗೆ ಇಂಖುವಿವಾಗುತ್ತವೆ. ಬೀಜಗಳಿಂದ ಅಥವ ರಸದಿಂದ ರೋಗ ಹರಡುವುದು ಪತ್ತೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಕಟ್ಟಿರೋಗ ಮತ್ತು ನೀಲಗಿರಿ ಅಂಗಾಂಶದ ಸಾಪು ರೋಗಗಳಂತೆಯೇ ಈ ರೋಗವೂ ಸಹ ಬೇರುಕಾಂಡದಿಂದ ಹರಡುತ್ತದೆ. ಬಾಳಿಗೆನು (ಪೆಂಟಲೋಸಿಯಾ ನ್ಯೌರೋನ್‌ಪ್ರೋಸಾ) ಈ ರೋಗ ಹರಡಲು ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಾಹಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೋಗವು ಏಲಕ್ಕೆ ಗಿಡದ ಎಲೆಯ ನರ ಪಾರದರ್ಶಕ ವೈರಾಣವಿನಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ನೀಲಗಿರಿ ಅಂಗಾಂಶದ ಸಾಪು ರೋಗ

ಈ ರೋಗವನ್ನು ನೀಲಗಿರಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು, ನಂತರ ಅಣ್ಣಮುಲ್ಕನ ವಾಲ್ವರಾಯಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಕೆಳಗಿನ ಪಳ್ಳಿನ್ನೇ ಮತ್ತು ಮುನ್ಬಾರ್ದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಕಟ್ಟಿ ರೋಗಕ್ಕೆ ಹೊಳೆಸಿದಲ್ಲಿ ಈ ರೋಗ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಡಿಮೆ.

ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ಗಿಡಗಳ ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ತಿಳಿ ಹಸಿರು ಮತ್ತು ಬಿಳಿಹಿನಿಂದ ಹಳದಿ ಗರೆಗಳು ಒಟ್ಟಿದರ ಹಕ್ಕು ಒಂದರಂತೆ ಗರೆಗಳು ಮಚ್ಚಿಯಾಕಾರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ನಂತರ ಈ ಪಟ್ಟಿಗಳು ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಕಂಡು ಬಣ್ಣದವಾಗಿ ಸಾಯುತ್ತವೆಯಲ್ಲದೆ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಫೀದ್ರವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲೆಗಳ ಅಂತು ಅಲೂಕಾಗಿ ಮುದುಡುತ್ತವೆ. ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಕಂಡು ಬಣ್ಣದ ಸತ್ತು ಹೋದ ಜಾಗಗಳು ನಂತರ ಒಣಗುತ್ತವೆ. ಗಿಡದ ಕವಲುಗಳು ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ರೋಗ ಬಾಧೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾದಾಗ ಗಿಡಗಳು ಬೆಳವಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕುಂಡಿತವಾಗುತ್ತವೆ. ಕವಲುಗಳು ಕೆರಿದಾಗುತ್ತವೆ, ಪುಷ್ಟಿಗಳು ಗಿಡ್ಡವಾಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಬೀಜಕೋಶಗಳು ಕಡಿ ಮೆಯಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಬೀಜಕೋಶಗಳು ಬಿರುಕು ಬಿಡುತ್ತವೆ. ರೋಗ ಬಹಳಷ್ಟು ಅತಿಯಾದಾಗ ಕೊನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಷ್ಟಿಗಳೇ ಹಂಟ್ಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ರೋಗವು ರೋಗಪೀಡಿತ ಗುಪ್ತಕಾಂಡಗಳಿಂದ ಸುಲಭವಾಗಿ ಹರಡುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಕೇಟಿದಿಂದ ರೋಗ ಹರಡುವುದು ಇದುವರೆಗೆ ಪತ್ತೆಯಾಗಿಲ್ಲ.

ಎಲೆ ಮಚ್ಚಿ ರೋಗ

ಇದನ್ನು ಬಾಳೆ ಭ್ರಾಕ್ಷ್ಯ ಮೊಸ್ಯೇಕ್ ವೈರಸ್ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ತಿಳಿ ಹಸಿರಿನ ವಿವಿಧಕಾರದ ಗರೆಗಳು ಅಥವಾ ಮಚ್ಚಿಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಕಂಡುಗಳ ಮೇಲೆ ತಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಸಣ್ಣ ಮಚ್ಚಿಗಳು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಏಲಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಬಾಳೆ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಈ ರೋಗವು ರನ ಹೀರುವ ಹೇನುಗಳಿಂದ ನಿಧನವಾಗಿ ಹರಡುತ್ತದೆ. ರೋಗ ತಗಲಿದ ಏಲಕ್ಕಿಗಿಡಗಳು ಮತ್ತು ರೋಗ ಪಿಡಿತ ಬಾಳೆ ಗಿಡಗಳು ರೋಗದ ಮೂಲ. ಈ ರೋಗದ ಪರಿಣಾಮ ಬೆಳೆಯ ಮೇಲೆ ಕೊಕ್ಕೆ ಕಂಡು ರೋಗದ ಪರಿಣಾಮದಂತೆಯೇ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಮೇಲಿನ ಯಾವುದೇ ನಂಜು ರೋಗಗಳು ಮಣ್ಣ ಗಾಲಿ ಬೀಜ ನೀರು ಮತ್ತು ನಂಪಕ್ಕದಿಂದ ಹರಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೋಗಗಳು ಒಂದು ಅಥವಾ ಒಟ್ಟಾಗಿಯೂ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಸಿ ಹಾನಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಏಲಕ್ಕಿ ತೋಟದಲ್ಲಿ ವೈರಾಗ್ಯ ರೋಗ ಸಮಗ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆ

- ಈ ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಸದಾ ಕಣ್ಣಗವಲು ಇಡಬೇಕು. ರೋಗ ಬಂದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕೀತು ನಾಶ ಪಡಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಈ ರೋಗಗಳ ಹರಡುವಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದ್ದುಬಹುದು.
- ವೈರಸ್ ರೋಗಗಳಿಲ್ಲದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ತೋಟದಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಮಾಡಬೇಕು.
- ಏಲಕ್ಕಿ ನಸರಿಯನ್ನು (ಸಸಿ ಮಡಿ ಮತ್ತು ಕಂಡು ಕಾಲಿಯಿರುವ ಜಾಗಕ್ಕೆ ನಾಟಿ ಮಾಡಬೇಕು)
- ಬೈರಸ್ ರೋಗಗಳಿಲ್ಲದ ತೋಟದಿಂದ ಕಂಡುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ತಂದು ಕಾಲಿಯಿರುವ ಜಾಗಕ್ಕೆ ನಾಟಿ ಮಾಡಬೇಕು.
- ಜಾಸ್ತಿ ಇರುವ ರೋಗವಿರುವ ತೋಟದಿಂದ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಕಂಡುಗಳನ್ನು ನಾಟಿ ಮಾಡಲು ನೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬಾರದು
- ಮರು ನಾಟಿ ಮಾಡುವಾಗ ಹಳೆಯ ಎಲ್ಲ ಏಲಕ್ಕಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ತೆಗೆಯಬೇಕು.
- ಒಣಗಿದ ಎಲೆ ಕಾಂಡಗಳನ್ನು 3-4 ಬಾರಿ ತೆಗೆಯುವುದರಿಂದ ಎಫ್ರಿಡ್ (ಎನು) ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ರೋಗ ಹರಡುವುದು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ವೈರಸ್ ರೋಗ ಆಶ್ರಯ ಸಸ್ಯ (ಕೋಲೆಲೋಕೆಸಿಯಂ, ಕೆಲಡಿಯಂ) ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ನಾಶ ಪಡಿಸಬೇಕು.
- ಶೇ.0.1 ರ ಬೇವಿನ ಕೇಟ ನಾಶಕಗಳನ್ನು ಸಿಂಪಡಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಎಫ್ರಿಡ್ಗಳು ಕುರುವುದು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಸಾಯುತ್ತವೆ.

ಕೊಯಿಲು ಮತ್ತು ಕೊಯೆಲ್ಲೀತ್ತರ ತಾಂತ್ರಿಕತೆ

ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ಪರ್ವಗಳ ನಂತರ ಏಲಕ್ಕೆ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಹೂಪು ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಏಲಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೂಪು ಬಿಡುಪುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆರರಿಂದ ಎಂಟು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ. ಉತ್ತರ ವಾತಾವರಣದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದಲ್ಲಿ 120–135 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಜಕೋಶ ಹಣ್ಣಿಗುತ್ತದೆ. ಏಲಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಹೂಬಿಡುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ 25–30 ದಿನಗಳ ಅಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸಾರಿ ಕೊಯಿಲು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ, ಕೇರಳ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಯಿಲು ಮಾಡುವುದು ಜೂನ್–ಜುಲೈನಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ, ಜನವರಿ –ಫೆಬ್ರವರಿಯವರೆಗೂ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕನ್ನಡಿಕದಲ್ಲಿ ಆಗಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ, ಡಿಸೆಂಬರ್–ಜನವರಿಯವರೆಗೂ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ.

ಕೊಯಿಲು ಮಾಡುವ ಹಂತ

ಉತ್ತರ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಏಲಕ್ಕೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸರಿಯಾದ ಬಲಿಯುವಿಕೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಬೀಜಕೋಶಗಳನ್ನು ಕೊಯಿಲು ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ. ಚೆಕ್ಕಾದ ಇನ್ನೂ ಬಲಿಯಾದ ಬೀಜಕೋಶಗಳನ್ನು ಕೊಯಿಲು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅಸಮಗ್ರಾತ್ಮದ ನುಕ್ಕಿಗಟ್ಟಿದ ಮತ್ತು ಅನಹೇಳಿತ ಬಣ್ಣದ ಬೀಜಕೋಶಗಳು (ನಂಸ್ತರಣೆಯ ನಂತರ) ಲಭಿಸುತ್ತವೆ. ಬೀಜಕೋಶಗಳೊಳಗೆ ಬೀಜಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಜೆನ್ನಾಗಿ ಬಲಿತ ಹಂತದಿಂದ (ಕರಿಕಾಯಿ) ಸಂಪೂರ್ಣ ಹಣ್ಣಿಗಿರುವ ಬೀಜಕೋಶಗಳನ್ನು ಕೊಯಿಲು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಬೀಜಕೋಶಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಬೀಜಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳಿವರಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ್ಣಿಗುವವರೆಗೂ ಕೊಯಿಲು ಮಾಡದೇ ನಂತರ ಕೊಯಿಲು ಮಾಡಿದರೆ ಇಲೀಗಳು ಮತ್ತು ಅಳಿಲುಗಳಿಂದ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಬೀಜಕೋಶಗಳು ನಷ್ಟವಾಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೊಯಿಲಿನ ನಂತರ ಬೀಜಕೋಶಗಳನ್ನು ಒಣಿಸುವಾಗ ಬೀಜಕೋಶಗಳು ಸೀಳಿಸುವುದರಿಂದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಬೇಲೆ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೊಯಿಲು ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಬೀಜಕೋಶಗಳಿಗೆ ಅಂಟಕೊಂಡಿರುವ ಮಣಿನ್ನು ನೀರಿಸಿನಿಂದ ತೊಳೆದು ತೆಗೆಯುವುದರಿಂದ ಉತ್ತರ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಪದಾರ್ಥ ಬರುತ್ತದೆ. ಕೊಯಿಲು ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಬೀಜಕೋಶಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಕಾಲದವರೆಗೆ ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಏಲಕ್ಕೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟ ಕುಸಿಯುತ್ತದೆ.

ಈ ನಂಸ್ತರಣಾ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಬಿಸಿ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಹೊಸದಾಗಿ ಕೊಯಿಲು ಮಾಡಿದ ಹಸಿ ಏಲಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಶೇಕಡಾ 80 ರಷ್ಟು ತೇವಾಂಶವನ್ನು ಶೇಕಡಾ 10–12ಕ್ಕೆ ಇಲೀಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬೀಜಕೋಶಗಳನ್ನು ಒಣಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆಯು ಕೊನೆಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವ ಪದಾರ್ಥದ ಬಣ್ಣವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರಾದಾಯಕ ಸೌದೆಯಿಂದ ಸಂಸ್ಕರಿಸುವ ಮನೆಯು ಸೌದೆ ಉರಿಸುವ ಕುಲುಮೆ ಹೊಗೆ ಕೊಳವೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೋಣೆ(ಕೋತಡಿ)ಯಲ್ಲಿನ ಒಣಿಸುವ ತಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಕುಲುಮೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ದಪ್ಪನೆಯ ಕಬ್ಜಿಣಿದ ತಗಡುಗಳಿಂದ ಮರದ ದಿವ್ಯಗಳನ್ನು ಅದರೊಳಗೆ ಹಾಕಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ನಿರ್ವಿಷಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಒಣಿಸುವುದನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿಡಬೇಕು ಮತ್ತು ತ್ವರಿತಗತಿಯಲ್ಲಿ ಒಣಿಸಬಾರದು. ಒಣಿಸುವಾಗ ಉಷ್ಣತೆ, ತೇವಾಂಶ ಮತ್ತು ಗಾಳಿಯಾಡುವಿಕೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಕೊಯಿಲು ಮಾಡಿದ ಬೀಜಕೋಶಗಳನ್ನು ತಟ್ಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಪದರವಾಗಿ ಹರಡಬೇಕು. ಒಣಿಸುವ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಏಲಕ್ಕೆ ತುಂಬಿದ ತಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಚೊಕಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಜೊಡಿಸಿಟ್ಟು ನಂತರ ಕೋಣೆಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುಚ್ಚಬೇಕು. ಕುಲುಮೆಯಲ್ಲಿ ಸೌದೆಗಳನ್ನು ಸುಡಬೇಕು. ಒಣಿಸುವ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ನೆಡ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಸೆಂಟಿ ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಕೊಳವೆಗಳ ಮೂಲಕ ಬಿಸಿಗಾಳಿಯು ಹಾದು ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಕೋಣೆಯ ಉಷ್ಣತೆಯು 45–50° ಸೆ. ನೇ ಏರುತ್ತದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು 3 ರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ನಂಬಿಯವರೆಗೆ ಕಾಪಾಡಬೇಕು. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಬೀಜಕೋಶಗಳು ಬೇವರುತ್ತವೆ. ಹೆಚ್ಚಿದ ಉಷ್ಣತೆಯಿಂದ ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ

ತೇವಾಂಶವನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕುತ್ತದೆ. ಒಣಗುತ್ತಿರುವ ಹಣ್ಣಗಳಿಂದ ತೇವಾಂಶವು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಕೋಣೆಯ ಗವಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕು. ತೇವಾಂಶವನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ನಾಳಿ ಹೊರದೂಡುವ ಘ್ರಾನ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ತೇವಾಂಶವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೆಗೆದು ನಂತರ ಗವಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಬೇಕು ಮತ್ತು ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಮನ: 45-55° ನೇ. ನಷ್ಟನ್ನು 18-24 ನಂಬಿಗಳವರೆಗೆ ಕಾಪಾಡಬೇಕು. ಮೂರುನಾಲ್ಕು ನಂಬಿಗಳಿಗೊಮೈ ಹೆಚ್ಚಿನ ಇರುವ ತೇವಾಂಶ ಹೊರ ಹೋಗುವಂತೆ ಗಾಲಿ ಹೊರದೂಡುವ ಘ್ರಾನ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತೇವಾಂಶವು ಬೀಜಕೋಶಗಳ ಮೇಲೆಯ ಉಳಿದು, ಬೀಜಕೋಶಗಳ ಬಣ್ಣ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಮತ್ತೊಮೈ ಒಂದು-ಎರಡು ನಂಬಿಗಳವರೆಗೆ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು (60-65° ನೇ.) ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದರಿಂದ ಒಣಗುವ ಕಾರ್ಯ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. 65° ನೇ.ಗಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಾರದು. ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರೆ ಬೀಜಕೋಶಗಳು ಸೀಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆರುವ ತೈಲದ ಅಂಶ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಮರ್ಥವಾದ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡದಾದ ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ಒಣಗಿಸುವ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಹಾಸಗಿ ವೃತ್ತಿಪರರು ತಯಾರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸೌದೆಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ, ದ್ರವ ಹೆಟ್ಲ್ರೋಲಿಯಂ ಅನಿಲ(ಎಲ್ ಪಿ.ಜಿ.), ಡೀಸೆಲ್ ಅಥವಾ ಉರುವಲುಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಸುಧಾರಿತ ಒಣಗಿಸುವ ಯಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಯ ಉರುವಲುಗಳನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು ಅಥವಾ ಇವುಗಳ ಜೋಡಿಗೆ ಸೌದೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಬಳಸಬಹುದು. ನಿಧಾನವಾಗಿ ಒಣಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಬೇಕಾಗುವ ಉರುವಲು ಬಳಕೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಯಂ ಚಾಲಿತ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಸುಧಾರಿತ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ಏಲಕ್ಕಿಯ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟ(ಬಣ್ಣ)ವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು ಮತ್ತು ಒಣಗಿಸುವ ಅವಧಿಯು ಕಡಿಮೆ(16-18 ನಂಬಿ) ಇರುತ್ತದೆ. ಸುಧಾರಿತ ಒಣಗಿಸುವ ಯಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿದ ಏಲಕ್ಕಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ, ಹರಾಜಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬೆಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೇಲೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ಕನಾಟಿಕದಲ್ಲಿ ಕೊಯಿಲು ಮಾಡಿದ ಬೀಜಕೋಶಗಳನ್ನು ಸೂರ್ಯನ ನೇರ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿಯೇ ಒಣಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸೂರ್ಯನ ಬಿಸಿಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ 5-6 ದಿನಗಳು ಅಥವಾ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ದಿನಗಳು ಬೇಕಾಗಬಹುದು. ಏಲಕ್ಕಿ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೀಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊಯಿಲು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸಮನಾಗಿ ಒಣಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಒಣಗಿಸಿದ ಏಲಕ್ಕಿಯು ತನ್ನ ಹೆಸಿರು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ, ಜೊತೆಗೆ ಸೂರ್ಯನ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸುವಾಗ ಆಗಾಗ ಏಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕಲಕುಪುದರಿಂದ ಬೀಜಕೋಶಗಳು ಸೀಳುವುದರಿಂದ ಗುಣಮಟ್ಟ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ. ಸೂರ್ಯನ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸುವಾಗ ಹರಡಿರುವ ಏಲಕ್ಕಿಯ ಮೇಲೆ ಕಮ್ಮುದ ಬಣ್ಣದ ಬ್ರಾಂಕೆರ್ಟ್ ಅನ್ನು ಹರಡುವುದರಿಂದ ಬೀಜಕೋಶಗಳು ಬೇಗ ಒಣಗುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಹೆಸಿರು ಬಣ್ಣ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಷ್ಟ ಮಾಡುವುದು, ವರ್ಗೀಕರಣ, ಜೀಲಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಡುವುದು ಮತ್ತು ಉಗ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಇಡುವುದು
ಒಣಗಿಸಿದ ಬೀಜಕೋಶಗಳನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ಅಥವಾ ಯಂತ್ರಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹೊಳಪು ನೀಡಬೇಕು. ಒಣಗಿರುವ ಬೀಜಕೋಶಗಳನ್ನು ಬಿಸಿಯಿರುವ ಸ್ಥಿರಿಯಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಮೇಲ್ಕೆಳ್ಳಿಗೆ ಉಜ್ಜುವುದರಿಂದ ಹೊಳಪು ನೀಡಬಹುದು. ಕೈಯಿಂದ ನಡೆಸುವ ಅಥವಾ ಎಲಕ್ಕಿಕ್ಕೆ ಮೋಟಾರ್ ನೀಡ ನಡೆಯುವ ಹೊಳಪು ನೀಡುವ ಯಂತ್ರಗಳೂ ಸಹ ಲಭ್ಯವಿವೆ. ಮುಖ್ಯವಾದ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಅಂಶಗಳಾದ ಬಣ್ಣ, ಒಂದು ಲೀಟರ್ ಬೀಜಕೋಶಗಳ ತೂಕ, ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ಹಣ್ಣಿ ಇರುವ ಶೇಕಡಾವಾರು ಬೀಜಕೋಶಗಳೂ, ಆಕಾರ ಕೆಟ್ಟಿರುವುದು, ಸುಕ್ಕುಗಟ್ಟಿರುವ ಮತ್ತು ಅಪ್ರಾಪ್ತ ಬೀಜಕೋಶಗಳು ಇವುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆಗೋಪಾಕ್ರೋ ವರ್ಗೀಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳು ಅಥವಾ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ವರ್ಗೀಕರಣದ ನಂತರ ಏಲಕ್ಕಿ ಬೀಜಕೋಶಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಉಗ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಉಗ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಿದಾಗಲೂ ಹೆಸಿರು ಬಣ್ಣವು ಹಾಗೆಯೇ ಇರಲು ಶೇಕಡಾ 10-12 ತೇವಾಂಶವಿರುವಂತೆ ಏಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಒಣಗಿಸಬೇಕು. ಗೋಣಿ ಜೀಲಗಳೊಳಗೆ 300 ಗೇಜ್ ದಪ್ಪವಿರುವ ಕಮ್ಮು ಬಣ್ಣದ ಪಾಲಿಥೀನ್ ಹಾಳೀಯನ್ನು ಅಂಟಿಸಿರುವ ಗೋಣಿ ಜೀಲಗಳಲ್ಲಿ ಏಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ತುಂಬಿ, ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಬಹುದು. ಒಣಗಿಸುವ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿಟ್ಟು ಮರದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಬಹುದು.

ವಲಕ್ಕಿಯ ಇತರ ಪದಾರ್ಥಗಳು

ವಲಕ್ಕಿ ಬೀಜ: ಒಣಗಿಸಿದ ವಲಕ್ಕಿ ಹಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಬೀಜವನ್ನು ಅಕ್ಕೆ ಗಿರಣಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆಡಿಸುವುದು

ವಲಕ್ಕಿ ಮುಡಿ: ವಲಕ್ಕಿ ಬೀಜವನ್ನು ಮುಡಿ ಮಾಡಿ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಸುವಾಸನೆಚೆಯನ್ನು ಕೂಡಲು ಬಳಸ್ತುತ್ತಾರೆ

ವಲಕ್ಕಿ ಎಣ್ಣೆ: ವಲಕ್ಕಿ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ವಲಕ್ಕಿ ಮುಡಿಯನ್ನು ಬಟ್ಟಿ ಇಳುವಿಸಿಕೊಂಡ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ವಿಂಗಡನೆ

ವಿಂಗಡನೆ	ವಿಶಿಷ್ಟ	ದಪ್ಪ (ಎವ್ವೋವ್ವೋ)	ತೂಕ ಗ್ರಾ/ ಲೀ	ಬಣ್ಣ	ನುಣ ಲಕ್ಷಣಗಳು
ವಜಿಬಿ	ಉತ್ತಮ ದಪ್ಪ	7	735	ಹಸಿರು	ವಲಕ್ಕಿ ಒಣಗಿಸುವ ಕೊಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ 3 ದಿಂಡುಗಳು ಕಾಣುತ್ತಾರೆ
ವಜಿವನ್ನೆ	ಉತ್ತಮ	5	385	ಹಸಿರು	
ವಜಿವನ್ನೆ1		4	320–350	ತಿಳಿಹಸಿರು	
ವಜಿವನ್ನೆ2	ಕಡಿಮೆತ್ತೊಕ	3.5	260	ತಿಳಿಹಸಿರು	
ವಜಿಜಬಿ	ಉತ್ತಮ ದಪ್ಪ	8	450	ಚಿನ್ನದ ಹಳದಿ	ರೋಳೆಕಾರದ ಹಿಂಡುಗಳಿರುವ / ನೃಣಾದ ಚರ್ಮ
ಸಿಜಿಬಿ	ದಪ್ಪ	7.5	435	ತಿಳಿಹಸಿರು	
ಸಿಜಿ-1	ಉತ್ತಮ	6.5	415	ತಿಳಿಹಸಿರು	
ಸಿಜಿ-2	ಚಿಕ್ಕ ಹಸಿರು	6	385	ಹಸಿರು	
ಸಿಜಿ-3	ಹಡಗು	5.5	350	ತಿಳಿಬಿಳಿ	
ಸಿಜಿ-4	ಕಡಿಮೆತ್ತೊಕ	3.5	280	ಕಾಫಿ	
ಬಿಬಲ್-1		8.5	340	ವರೋಲ್	ಬೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಕಾಲಿಗಳು ಮೂರು ದಿಂಡುಗಳು ಕಾಣುತ್ತಾರೆ
ಬಿಬಲ್-2		7	340	ತಿಳಿಬಿಳಿ	
ಬಿಬಲ್-3		5	300	ಕಡಿಮೆ ಬಿಳಿ	

ರೆಜಿನ್ ಮಾಹಿತಿಗಾರಿ:
ವೃವಸ್ಥಾಪಕರು
ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮಾಹಿತಿ ಕೇಂದ್ರ
ಭಾ.ಕ್ಯಾ.ಪ.-ಭಾರತೀಯ ಸಂಬಾರ ಬೆಳೆಗಳ ಸಂಶೋಧನ ಸಂಸ್ಥೆ
ಕೊಳಿಕೊಡು — 673012, ಕೇರಳ
ಫೋನ್: 0495-2731410, 2730704 ಫೌಕ್ಸ್ : 0495-2731187
ಮಿಂಚಂಡೆ : mail@spices.res.in